(23)
I. Takáci 1987
#23
Soproni Egyetem Központi Könyvtár 1540 SOPRON

KAPOCS

A SOPRONI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK LAPJA

Tamási:
Második vetés II rész

Kellemes Husvéti Ünnepeket!

A SOPRONI ÖREGDIÁKOK IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

XVIII. évfolyam 23. szám, 1987. Aprilis.

SZERKESZTŐSÉG: SOPRON ALUMNI, % Dr. PÁSZNER LÁSZLÓ
UNIVERSITY OF BRITISH COLUMBIA, FACULTY OF FORESTRY
VANCOUVER, B.C. CANADA V6T 1W5

T A R T A L O M J E G Y Z É K

Rövid beszámoló az 1986-os soproni bálról
- Nagy Mihály 1
Sopron Homecoming Ball -1987 - Kozák Antal 2
Az erdő fohásza 3
Kapocs 3
Dzseki bácsi elment... - Molnár László 4
Norman Mackenzie 7
Thiringer János - Szerkesztőség 8
Dr Nemky Ernő - Jablánczy Sándor 8
Elveszett bárányká k 11
Erdészhivatás, erdészhitvallás 12
The Sopron Chronicle - Szerkesztőség 13
1956-1986 Október - Nagy Ernő 13
Üzen a mult... - Dr Csapody István 14
Levél egy magyarországi firmától -Kozák Antal 15
Az 1986-os vancouveri Világkiállitás erdészetre
vonatkozó nevezetességei - Pendl Ferenc 17
Erdész gyürü - Szerkesztőség 19
Találkoznak-e Sopronban az erdészek? 20
30 years ago 20
Fájóbb volt az emlékezés! 21
Reflections - M.Gratzer 23
"Nem egyszerüen sok fa..." 25
Alexander Guidoni: 1956! Petőfi bosszuért kiált 27
A francia erdők és az erdészeti kutatás -Dr Tóth J. 28
" A második vetés" szindarab -Tamási Miklós 30
Advent 1986 - Nagy Ernő 32
High technology a British Columbiai Tüzvédelemben
- Pendl Ferenc 33
Európai tura - Szerkesztőség 34
Corpus Juris - Fozmán Gyula 35

RÖVID BESZÁMOLÓ AZ 1986-os SOPRONI BÁLRÓL

N A G Y M I H Á L Y .

A 29. soproni bált az októberi "hosszu weekend"-en tartottuk, hogy lehetőséget adjunk a nem vancouveri résztvevőknek a világkiállítás /EXPO 86/ együttali megtekintésére. Sajnos ezt a soha vissza nem térő alkalmat nem sokan használták ki. A bálozók többnyire Vancouver környékéről jöttek. Tizenkilenc diáktársunk és családja utazott messzebbről, hogy a bálon részt vegyen. Itt megjegyzem, hogy ezek között csak négy család jött Victoriából.
A hangulatos bált a UBC Faculty Club-ban tartottuk. A helyben készitett magyaros önkiszolgáló vacsora után a talp alá való muzsikát hanglemezről szolgáltattuk a tánchoz. Jó volt a nagyszámu fiatalt látni. A négy elsőtáncosunkat /debutáns/ másik huszonöt fiatal segitette a bál otthonossá tételében. A résztvevők számát és a báli költségeket a következő táblázat mutatja:

Résztvevők		Költség és Bevétel	
Teljes jeggyel	100	Bevétel: jegyek és	
Tisztelet jeggyel	18	ital eladás	$4195.24
Diák jeggyel	25	Kiadások	4574.33
Részvételi szám	143	Veszteség	$ 378.99

Amint látható a bál anyagiakban veszteséggel végződött. A kérdés itt felmerül, hogy mi volt az oka az alacsony részvételnek /125 soproni és családtag./ Öregszünk és közömbösödünk az egymáshoz való viszonyban? Magas volt a költség? Tul el vagyunk foglalva? Amint látjátok több kérdésem van, mint válaszom, de választ szivesen fogadok.
A rendezők köszönetet érdemelnek, hogy időt és fáradalmat nem kimélve, a bált megrendezték. Bogyai Elemér volt a legmesszebbről jött kollégánk /Torontó/. Köszönet neki és a többi résztvevőnek, hogy lelkesedésükkel jó hangulatot teremtettek.

SOPRON HOMECOMING BALL - 1987 / 30 years in Canada/

K O Z Á K A N T A L .

Az 1986-os bálunk elég silányul sikerült. Kevesen jelentünk meg, és a UBC Faculty Club sem nyujtotta azt az otthonos környezetet, amihez már nagyon hozzászoktunk Vlaszaty Döncinél /régebben a Graduate Student Center-ben, később Victoriában/. A 86-os sikertelenség arra az elhatározásra juttatott minket, hogy hosszabb szüneteket tartsunk a bálqk között. Az idén még megrendezzük a "30 éves" bált, a legközelebbit majd akkor, ha a rendezőbizottság ráér, - talán 5 év mulva. Akkorra sokan közülünk már ugyis nyugdijban lesznek.

Azzal a kéréssel fordulunk hozzátok, hogy segítsetek a Kanadába érkezésünk 30 évfordulójának tiszteletére rendezett bált egy szinvonalas, sikeres és emlékezetes rendezvénnyé tenni. Mindez azon mulik, hányan jelenünk meg!!

A bál a Four Seasons Hotel-ben lesz, október 10-én. A belépőjegy $ 100.00 páronként. A rendezőbizottság úgy határozott, hogy az idén senkinek sem küld tiszteletjegyet. A diákjegy $ 30.00 személyenként. VÁRUNK BENNETEKET!!!

Tekintettel a kerek évfordulóra ez alkalommal elég sok vendégre számítunk. Azt tanácsoljuk, hogy a helyfoglalást a meghívók megérkezése után minél hamarabb tegyétek meg, mert nem szeretnénk azt, hogy éppen a"soproniaknak" ne jusson hely ezen az emlékezetes és fontos összejövetelen.

ÜDV AZ ERDÉSZNEK!

AZ ERDŐ FOHÁSZA.

Vándor, ki elhaladsz mellettem, ne emelj rám kezet.
Én vagyok tűzhelyed melege hideg
téli éjszakákon,én vagyok
tornácod barátságos fedele, melynek
árnyékába menekülsz a tüző nap elől,
és gyümölcsöm oltja szomjadat.

Én vagyok a gerenda, mely házadat
tartja, én vagyok asztalod lapja, én
vagyok az ágy, amelyen fekszel, a
deszka, amelyből csónakodat épited.

Én vagyok házad ajtaja, bölcsőd fája...
koporsód fedele.
Vándor, ki elmégy mellettem, hallgasd a kérésem:
N e b á n t s !

K A P O C S

Sokan többszörösét küldték be annak, amit kértünk a Kapocsra, néhányan meg nem reagáltak. Mivel nincs elég pénzünk és nem akarunk senkinek a terhére lenni, addig nem tudjuk nekik a Kapocs ezen számát elküldeni, amíg a késlekedők maguk nem kérik egy $ 10-os pénzesutalvány ellenében. Megrendelések a Szerkesztőség cimére küldhetők pénzes utalványon " Sopron Alumni" névre kiállitva.
Cim: Dr. Pászner László, Faculty of Forestry,
University of B.C. Vancouver, B.C.
V6T 1W5 C a n a d a .

Molnár László:

Dzseki bácsi elment . . .

(1900—1985)

Böszörményi Nagy Károly 1900. szeptember 29-én született Fehérgyarmaton. Gyermekéveit az Egyesült Államokban töltötte, ahová szülei a század első éveiben vándoroltak ki munkát keresve. 1910 körül visszakerült Magyarországra, erdélyi rokonokhoz. 1922-ben iratkozott be a soproni Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola bányamérnöki fakultására. Oklevelét 1951. április 13-án szerezte meg. 1940. október 1-től gyakornok, demonstrátor, 1951-től tanársegéd, 1957-től adjunktus a Nehézipari Műszaki Egyetem Földtan-teleptan tanszékén. 1960. december 31-én nyugdíjba vonult.

1. Böszörményi Nagy Károly okl. bányamérnök

1922-től kezdve 63 évig élt Sopronban különös, mindenkit mindenkor vidámsággal, életörömmel körülölelő életét. A város lakosainak és a bányász-erdész-kohász főiskolásoknak, majd egyetemistáknak generációi ismerték. Az egyetemen töltött évtizedek, egyénisége és sajátos életvitele már életében legendát font személye köré.

1985 február 21-én hunyt el. A soproni Szent Mihály temetőben, a régi selmeci hagyományok szerint rendezett temetésén mintegy másfél ezer barátja vett részt, akik közül sokan érkeztek az ország bánya-kohóüzemeiből, erdészeteiből.

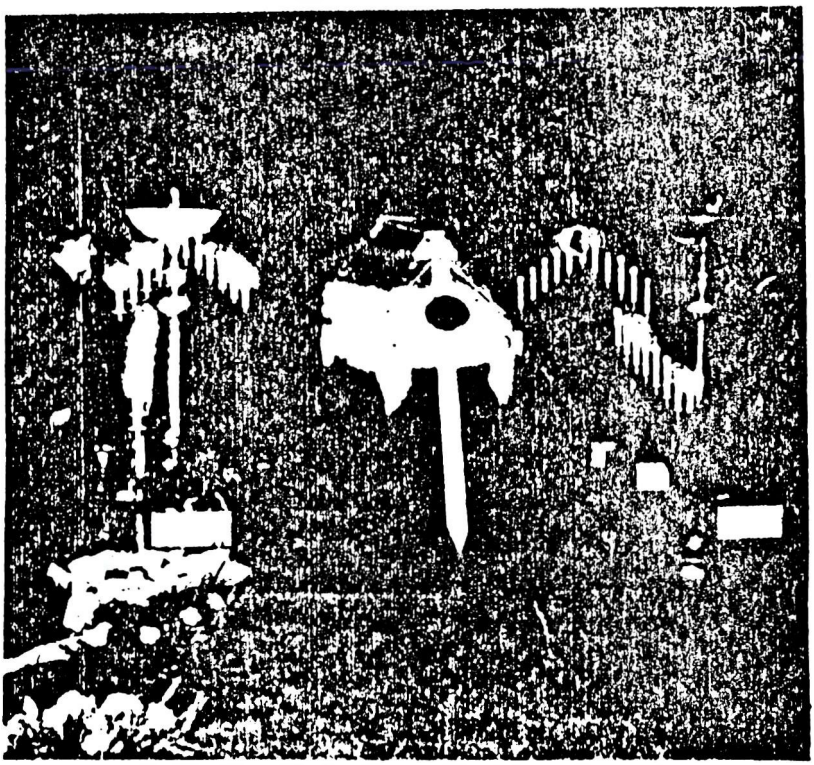

2. A bányamérnökök váltott őrsége a ravatalnál

A ravatalnál e sorok írója mondott gyászbeszédet: „Azt valamennyien tudjuk, hogy életed csírája éppen a századforduló napján fogant, amikor az emberiség átlépett a XIX. századból a XX. századba, amely annyi keserűséget és örömöt is hozott ránk. Családod a tengeren túlra ment szerencsét próbálni, de Téged édesanyád hamar visszahozott Amerikából. Édesapád tengerészt akart nevelni belőled. El is mentetek Fiumébe, de — ahogyan mesélted — a termeted aprósága miatt nem lehettél tengerész és talán a viziszony miatt is, ami megmaradt azután későbbi évtizedekben is.

Selmecen már nem iratkozhattál be, mert jött a menekülés, kivonulás Sopronba, a nagy professzorokkal és a háborút éppen hogy átvészelt, hadifogságot átszenvedett, az életükből 5-6 évet elvesztett firmákkal. A bányái és erdői nagy részét elveszítő országban akkor nem sok jövő várt a mérnökökre.

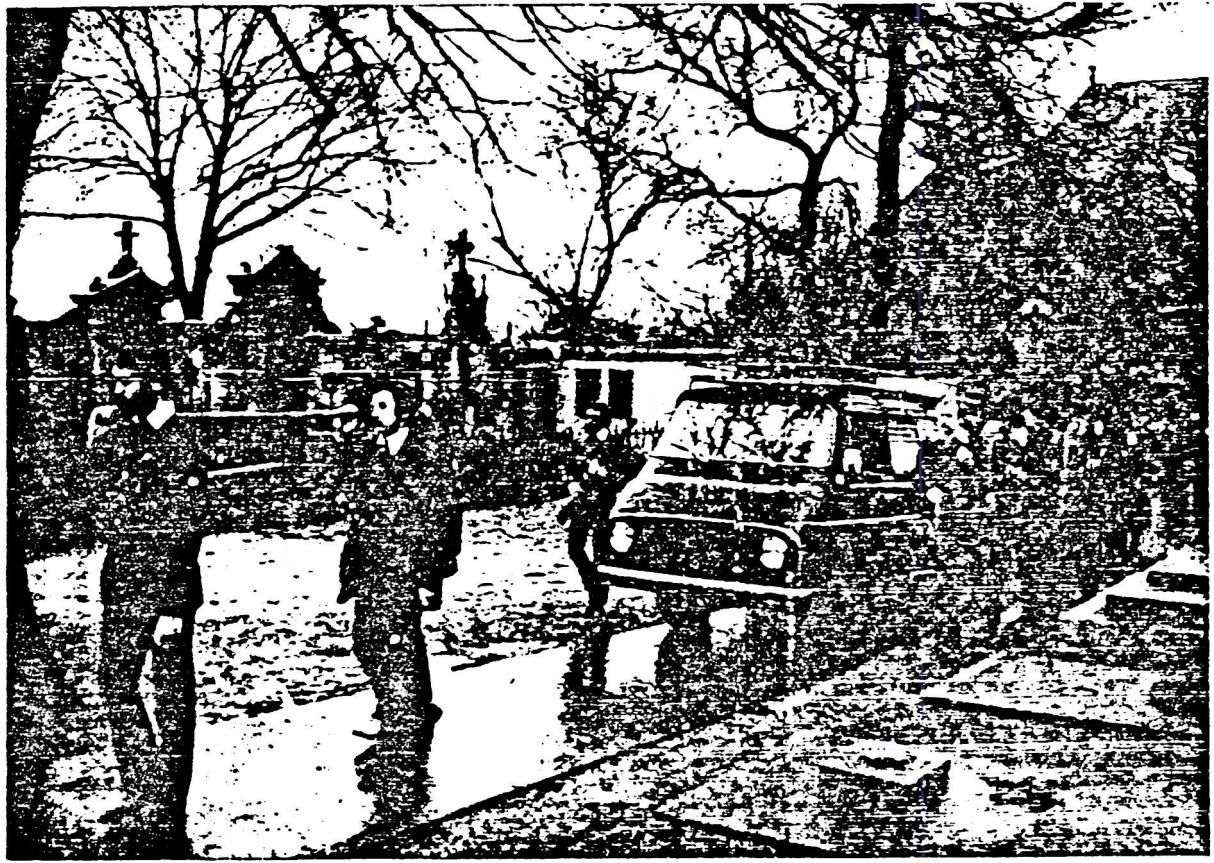

3. A klopacska és az erdőmérnökhallgatók puskás kísérete

Talán akkor fészkelt meg benned a gondolat, hogy miért a nagy sietség az életben; Jean Racine francia drámaíró szavaival: „...ki lassan jár tovább ér, kell enni, inni is, kár a nagy vágtatásért." 1922-ben érkeztél Sopronba, ahonnan aztán 61 éven át jóformán csak percekre távoztál és ahova mindig gyorsan visszajöttél.

1920 és 1951 között volt az a harminc éved, amellyel minden rekordot megdöntve főiskolás, majd firma, veterán lettél, közben ifjú maradva, hiszen a fiatalokhoz mindig újabb és újabb generációját ismerted meg. Számtalan barátra tettél szert a főiskolán, az egyetemen, de a városban is, ahol egyre többen ismertek meg, lassan olyan jelképpé válva, mint a tűztorony. A tanársegédi állásodat 1941-ben foglaltad el. Előtte is, utána is két-három éves időközökben tetted le vizsgáidat, azután már fehér köpenyben mentél a professzorokhoz, akiket korban lassan utolértél és el is hagytál sorra.

De a kapcsolatokat az ifjúság folyton váltakozó évjáratával senki sem tarthatta úgy, mint Te. Ezért is szerettek meg, amikor az őslénytan nem éppen izgalmas tantárgyát oktattad sok melegséggel és együttérzéssel, folyton változó, vizsgadrukkal szorongó diákévfolyamoknak.

Azután elkövetkezett 1951 áprilisa, amikor abban a szerencsében részesültem, hogy Veled együtt tehettem le a végszigorlatot. Ünnepe volt ez az Egyetemnek, jó eredménnyel tetted le, és a vizsgád hangulata a mi tudásunkat elbíráló professzorok szigorát nagyban enyhítette.

Ezekben az évtizedekben váltál egyéniséggé, majd anekdoták hősévé, később azinte legendává. Megtestesítője az ős-egyetemistának, nem, inkább az ős-főiskolásnak, akinek életmódja felidézte a rég elporladt selmeci akadémikusok múlt századi alakjait, viselt dolgait. A csodálatos meséidet, tréfáidat, anekdotáidat, aranymondásaidat megtanulták, idézték a kamarákban, társaságokban a városban, majd elvitték a bányatelepekre, kohók tüzével világító estékbe, erdész-tanyákra. Így nőtt lassan a legendád.

És bár a történeteidet szájról-szájra adták, — érdekes — soha nem utánoztak. A külsőd: a bozontos nagy fejed, a hatalmas szemöldököd, a hangod, a mosolyból szigorúbbá váló tekinteted, majd ismét mosolygós arcod, a székelyes hanghordozásod, melyet pillanat alatt tudtál wiedeni ponzichter tájszólásra változtatni, mind ez utánozhatatlanul a Te sajátod maradt.

Amit tettél és mondottál, azt mindig szívből és őszintén tetted és mondottad. Nem voltál szerepjátszó. Bármennyire kértünk, sohasem voltál hajlandó a magnóra mondani tréfáidat. Amikor az utóbbi években néha észrevetted, hogy a hallgatóságodból valaki fel akarja venni a szavaidat, azonnal abbahagytad a mondatot és rettentő haragot mímelve utasítottad rendre a renitenskedőt.

Mi volt a titkod? Talán tudtál valamit, amit mi nem tudtunk. Tudtad, hogy az örökös hajsza, az érvényesülés, a pénz, és az elismerés után mennyire felesleges. A humoroddal egyszerre láttad a dolgokat és a fonákjaikat. Szemed éles volt, de a szíved megbocsájtó. Különös ember voltál, hacsak nem ezért a furcsa fénytörésű világodért is.

És közben sok örömöt adtál nekünk. A Veled való beszélgetés során annyi minden vált esendővé és mulatságossá, ami azelőtt rendíthetetlennek és komornak látszott. Különös hatással voltál az emberekre, akik Veled találkozva, egy asztalnál ülve túlléték magukat a napi gondjaikon.

Sokan az utolsó bohémnak tartottak. A bohém szó a könnyelmű, társadalmi formákkal nem nagyon törődő, jókedélyű, másokon élősködő, művészlelkületű embert jelenti. Te nem voltál igazi bohém, drága Dzseki bácsi. Valami különös emberi tartás volt benned. Te kevesebből éltél, mint bárki, aki most itt áll a koporsód körül. De kérni sohasem kértél. Sőt, a rokoni, a baráti támogatást el sem fogadtad. Akik közel álltak hozzád, csak csalek útján tudtak segítségedre lenni. A kérés valakitől, vagy a támogatás elfogadása mindig a függetlenség feladását jelenti. És Te ragaszkodtál a függetlenségedhez. Milyen furcsa önérzet ez.

4. Gyász-szakestély a Központi Bányászati Múzeum udvarán

De egyszer csak feladtad az önállóságot. 1951-ben megnősültél, az akkor már 10 éve özvegy Rozállát vetted feleségül. Otthont nyertél és húsz olyan év következett, amely kárpótolt a korábbi magányos, rideg agglegény életedért.

Ahogyan mondtad, nemcsak feleséget, de második anyát kaptál benne. Békés, kölcsönös szeretetre épült házasság volt. Az kissé zavart, hogy Anyu két cm-rel magasabb volt Nálad, de ő szívesen vállalta az önérzetedért, hogy csak lapos sarkú cipőt hordjon.

Akkor is előfordult, hogy havonta egyszer — engedéllyel — kimaradtál. „Késő van?" — kérdezte Anyu, hallva lépteidet, „Tíz óra" — felelted. „De az előbb ütött egyet." „Hát a nullát nem is ütheti." De ez volt a legnagyobb félreértés köztetek.

Ebből az időszakból fennmaradt egyetlen nagyobb tudományos munkádat is a segítő-szándék jellemzi. 1967-ben készült el több éves kigyűjtés és rendszerezés után közös kiadványotok Legény Jánossal: „A Bányászati és Kohászati Lapok Tartalommutatója 1868—1950. Egy évszázad anyagát dolgoztátok fel. 3490 cikk a szerzők szerint és több, mint 50 tárgycsoportra osztva. A 147 oldalas gyűjteményt ma is igen nagy haszonnal forgatják az üzemekben, akik szakcikket írnak vagy keresnek.

Azután, amikor 1971-ben Anyu elment, nagyon egyedül maradtál. A szoba, ahol ő meghalt, évekig tabu volt, semmit sem engedtél elmozdítani a helyéről, hogy minden rá emlékeztessen.

Lassan ismét feltűntél az öreg város szűk utcáiban. A bányászok helyébe léptek az erdészek. De egyre több barátod, tisztelőd lett a munkások, az iparosok soraiból, akik a különös történeteidet nagy-nagy figyelemmel, szeretettel hallgatták. A legenda rólad már bejárta az országot. Évente 10-12 bányász, kohász vagy erdész évfolyam jár ide találkozóra. Az első meghívásuk mindig Neked szólt. Néha elmentél balekjaid közé, akik már asszonyaiknak és gyermekeiknek mutattak „Ő Dzseki bácsi — a tovatűnő ifjúságunk egyik szép emléke."

A rólad szóló legendák látszólag megnövelték az időt. Annyit hallottak rólad a fiatalok, hogy jóval idősebbnek vélték. Talán 100 évnél is idősebbnek. „A Dzseki bácsi, hát még él?" — kérdezték, amikor Sopronból távoli üzemekhez elvendégtünk és munkánk végeztével fehér asztalhoz ültünk. És olyan jó volt látni a megnyugodott arcokat, hogy igen, hál' Istennek él még.

Úgy érzem, hogy azzal tisztelünk meg leglobban, ha megpróbálunk Tőled búcsút venni a Te utánozhatatlan anekdotázó stílusoddal.

Nagy a készülődés a túlvilági vendéglőben! No, nem valami osztályonfelüli, csodaétteremre gondolok, hanem olyan kisvendéglőre, amelyik emlékeztet a házi borkimérésekre. Készülődnek a professzorok; a szigorú Walek, Staszi, Eszló Péter bátyánk, Faller Jenő és természetesen Vendel Miklós bácsi és a többi nagyok. „Jön a Dzseki!" A hajdani nagy ifjúsági köri elnökök: Suhajda, Hladonik István, Zsille Lajos, Ruzsinszky László felteszik valéta-szalagjaikat. Steingrube nagyközség teljes elöljárósága várja az utolsóként elhunyt polgárát. Parragi Gyurka készen áll a régi nagy vitákra. Szecskai Laci is előveszi hegedűjét, Bóci Rudival és Horváth Jancsival együtt gyantáznak. Perkovátz Félix, Pödör Béla, Pius, Pinezits úr és a többi híres pincér friss fehér kabátot váltanak. Deimel Pali bácsi, Zeberer Samu, az Iker Kovács és a hajdani buschenschankok többi kiváló tulajdonosai új kék kötényt kötnek hófehér ingük elé, és megnézik, hogy valóban a legjobb hordó van-e csapon. Anyu is nagyon figyel már, érzi, hogy pár napig pontatlanul üt ismét az óra.

Valahogy így képzelem el távozásodat-érkezésedet.

A halálod perceiről nem tudunk semmit. De ha maradt még szemed villanása, akkor körülnéztél a bozontos szemöldöködd alól, hogy a vén kaszás az ágyad fejénél vár-e végórára és hogy ott vagyunk-e mi, akiket szerettél. És ha maradt még hangod, azt suttoghattad: „... ha elmennék is én közületek, fiúk mulassatok, vigadjatok."

Utolsó Jó szerencsét! Dzseki bácsi!

NORMAN MACKENZIE, 1894 - 1986

UBC PRESIDENT EMERITUS Norman A.M. (Larry) MacKenzie, died January 26, 1986 at the age of 92.

Dr. MacKenzie served as UBC president from 1944 to 1962. During his long and distinguished career, he was also president of the University of New Brunswick, a professor of international and Canadian constitutional law at the University of Toronto, an advisor to the International Labour Office in Geneva, and a member of the Canadian Senate. He was involved in many organizations after his retirement from UBC, including the Canada Council, the Tibetan Refugee Aid Society and the East African Commission on University Education.

"Everybody respected him as a man and as an adminstrator," according to Geography Professor Emeritus J. Lewis Robinson. "Anybody in the university could know and talk to him. . . . He knew everybody's name. He remembered your name; he remembered your kids' names."

Dr. George F. Curtis, UBC's first dean of law, called Dr. MacKenzie "a natural born leader. . . . He was a bit of a giant, you know."

One of Norman MacKenzie's fellow university presidents, Dr. James A. Gibson, BA'31, President Emeritus of Brock University, remarked that, "Apart from every other quality of a good citizen, the President was a man whose friendship never varied, nor did the encouragement which he perceptively provided for hundreds and hundreds of Canadians."

When he arrived at UBC in 1944, Larry MacKenzie's philosophy was that "Higher education, once the privilege of the few, must and will be extended to every young citizen who has the desire for self-creation, and the capability to achieve it."

During his 18 years as president of the University, he put that philosophy into effect, and UBC grew from a 2,500-student university to the second largest university in Canada, with 13,000 students and an annual budget of more than $15 million.

A telling indication of his popularity at UBC was the reaction by the students on the day his resignation was announced: more than 1,000 of them gathered in a November downpour outside the Administration Building to chant "For he's a jolly good fellow".

Larry MacKenzie received a host of awards and citations, including the Order of Canada and more than 29 honorary awards and degrees. The official residence of the University of B.C. President is named in his honor. The major student award of the UBC Alumni Association, the Norman MacKenzie Alumni Scholarship, is also named for Dr. MacKenzie.

He is survived by his wife, Margaret, son Patrick and daughters Susan and Sheila. ■

T H I R I N G E R J Á N O S

1891 - 1986.

Legidősebb firmánk haláláról értesültünk öccse Thiringer László jóvoltából Virginiából, U.S. - János bátyánk Lengyelen született 95 év előtt. Selmecen tanult, csak az utolsó évet végezte már Sopronban. Tartalmas élet pályájáról megemlékeztünk a most megjelent "The Sopron Chronicle" emlékkönyvünkben is.
1958 óta élt a svédországi Göteborgban lányával, aki ott orvos professzor. Mint az elhunyt öccse írja:" János egyik lábát három évvel ezelőtt vérkeringési zavarok miatt amputálni kellett. Azóta öreg otthonban élt magába zárkózva.
1986 szeptemberében a másik lábán is hasonló zavar jelentkezett, ezt is amputálni kellett. Ettől kezdve már csak időnkint tért magához, míg nov. 25.-én csendesen elhunyt."
Hamvait hazaküldték a családi sirboltba.

A nyugaton élő Soproni Öregdiákok őszinte együttérzésüket fejezik ki a gyászoló család felé.

SZERKESZTŐSÉG.

D R N E M K Y E R N Ő

Okleveles erdőmérnök -Egyetemi tanár.
Diósgyőr 1909 - Sopron 1986.

A soproni erdészek szeretett tanárjukat, kedves firmájukat; az idősebbek sokra becsült munkatársukat, barátjukat veszítették el Nemky Ernő halálával. Munkában és sikerekben gazdag élete nagy elismerést érdemelt ki otthon és külföldön egyaránt.

Emléke élni fog amíg erdők és erdészek lesznek a nagyvilágban! Miskolcon végzett gimnáziumi tanulmányai után 1927-ben íratkozott be a Soproni Erdőmérnöki Karra és szerzett ott Erdőmérnöki oklevelet 1933-ban. Kötelező katonai szolgálata előtt rövid ideig a Miskolci Erdőgazdaságnál dolgozott, majd egy évig mint egyetemi tanársegéd az Ut- és Vasutépítési Tanszéken Sopronban.
A Budapesti Erdőfelügyelőségen és a Gödöllői Erdőigazgatóságnál alföldfásítási és pilisi kopárfásítási munkában dolgozott 1940-ig, amikor a Felvidék, Erdély és a Délvidék magyar-lakta területeivel sok erdős vidék is haza került a Trianonban agyon-csonkított hazánkhoz.
1941-ben a felszabadult Bácskában a Palánkai Erdőgondnokság megszervezésével bizta meg a Földmüvelésügyi Minisztérium Erdészeti Főosztálya. 1942-ben ismét a Budapesti Erdőfelügyelőségen; 1943-ban a Nagymarosi Erdőgondnokság vezetőjeként működött 1949-ig.
Erdészeti előadó a Mezőgazdasági Tudományos Központban, majd a Magyar Tudományos Akadémián 1949-től 1951 őszéig. Utóbbi munkájában fontos szerepet töltött be az Akadémia Erdészeti Főbizottsága tevékenysége segítésében országos elvi kérdések megoldásához.
1951 őszén vette át az Erdőmérnöki Főiskola Növénytani Tanszékének vezetését.
1954-ben megszerezte a Biológia Tudományok Kandidátusa fokozatot a Magyar Tudományos Akadémián; 1975-ben pedig ugyanott a Tudományok doktora címet. Közben, 1972-ben, a magyar erdészeti kutatás 75 éves jubileumán megkapta a Vadas Jenő emlékérmet, gazdag kutató munkássága elismeréseként.
Dr. Tuskó Ferenc segítségével néhány év alatt átszervezték és kiszélesítették a növénytani oktatást, fejlesztették a Soproni Botanikus Kertet, gazdagították a tanszék gyüjteményeit. Uj tankönyvjegyzet készült öt növénytani tárgy oktatásához. - Nemky és Tuskó a gyakorlati erdész igényeinek megfelelő növénytant honosították meg az erdőmérnök oktatásban. A növényélettan és a növény társulások gyakorlati vonatkozásai kerültek minden tárgyuk súlypontjába. Az Erdőművelés és Erdőgazdasági Üzemtervezés tantárgyai értékes alapot kaptak az újszerű növénytani tudásban hallgatóiknál.
Nemky Ernő tudományos munkásságának kiemelkedő eredményei a ,

tölgyek felújulásával foglalkozó ökológiai közleményei. Pályadijnyertes munkáját a Selmec-Soproni Bányász - Erdész Hagyományokról a külföldön élő firmák is nagy örömmel fogadták. Szakmai elfoglaltsága közben, mint kitűnő ifjúsági atléta, később sem távolodott el a sporttól: sokáig viselte a sportköri társelnök tisztséget a főiskolán. - Negyedévszázados oktatói - kutatói munka után 1975-ben vonult nyugalomba, továbbra is Sopronban, haláláig.

Porait, mint felesége irja: " Magyarország legszebb pontján, szemben a visegrádi Fellegvárral, az ő imádott börzsönyi hegyei tölgyesei mellett tettük nyugalomra. Már csak ott fogunk találkozni, abban a kicsi sírban."

Sikeres családi élete sem maradt el értékes szakmai pályafutása mellett. 1941 december 15.-én fogadtak életreszóló hűséget egymásnak Simkó Klárával, élete minden pillanatát családjának szentelő asszonnyal, aki szükség esetén kitűnő munkatársa is tudott lenni munkájában. Klári lány korában megismerte az erdészet problémáit, amikor évekig az Erdészeti Főosztályon dolgozott Budapesten. Három lányuk született, ment férjhez és hozott eddig öt unokát:

1./ Klára, 1942, Vörösdiplomás erdőmérnök, férjezett Karbonski Bogdánné. Férje szintén erdőmérnök. Gyermekeik: András, 1969; Ágnes, 1973.

2./ Judit, 1943, okl. faipari mérnök, férjezett Szőke Lajosné. Férje szintén erdőmérnök. Gyermekeik: Tamás, 1965 orvosjelölt és Judit, 1970, gimnáziuma éltanulója.

3./ Ágnes, 1945, okl. középiskolai tanár - könyvtáros, férjezett ifj. Láng Lászlóné. Férje Láng László erdőmérnök fia. Ifj. Láng László mérnök Bécsben, Ágnes a bécsi Burg Könyvtárban dolgozik. Gyermekük András, 1974.

A család gondjaiban, örömében részes volt Mária /özv. Nemky Károlyné/ nagymama is. Sopronban a családdal élt haláláig.

1956 utolsó napjaiban könnyes szemekkel búcsúztunk a Salzburgi állomáson barátainktól, akik nem jöttek velünk tengeren túlra. Egyikük nekünk adott egy kézzel varrott vérfoltos nemzetiszínű karszalagot, amit Budapestről hozott egy súlyosan sebesült szabadságharcos emlékeként. Ereklyének őrízzük most ezt a trikolórt!...

Sok száz hüséges magyar soproni erdész nevében fejezzük ki szivből jövő részvétünket az egész családnak. Adjon az Úr Isten megnyugvást az élőknek és kegyelmet az Elhunytnak. Mi vancouveriek az itteni Magyarok Nagyasszonya Római Katolikus templomban mondunk gyászmisét felejthetetlen barátunkért Ernőért.

Jablánczy Sándor.

ELVESZETT BÁRÁNYKÁK.

Mivel Kanadában az átlagember 4 évenként költözik, sokan a soproniak közül is továbbsodródtak az árban. Minden évben 8-10 társunk megváltoztatja a címét, de a szerkesztőségnek nem küldik meg új cimüket. Az alábbiakban közölni fogjuk elveszett báránykáink nevét. Ha valamelyiktek összeköttetésben áll velük, legyetek szivesek megadni cimüket, vagy üzenetünket átadni nekik, hogy új címüket küldjék el a Szerkesztőségnek, Pászner Laci címére.

Bariska Mihály	Sveic
Boda Zoltán	Alberta
Csatay Gyula	Ausztria
Hirczy Béla	Smithers, B.C.
Henzel János	Ny.Németország
Ifju Géza	U.S.A.
Jancsik Károly	B.C.
Kendeffy Miklós	Ausztria
Koós Vera	Vancouver
Mersey Gyula	?
Mizser Lajos	Svédország
Pálffy Csaba	Svédország
Nitezi L.	?

NAPLÓ – 1986. december 19., péntek

„Jólelkűek, vidámak, tisztahomlokúak"

Erdészhivatás, erdészhitvallás

Sorsunk röghözkötöttségének fontosságát Tamási Áron egyszerűen fejezte ki: „azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne." Életem nagy szerencséje, hogy nem egy helyen, hanem három területen is otthon érzem magam. Három olyan tájat – a Mezőföldet, a Bakonyt és Sopront – vallhatom szűkebb hazámnak, amelyek sajátosan befolyásolták sorsomat, alakították szakmai ragaszkodásomat, hivatássá emelték foglalkozásomat és hitvallássá fejlesztették munkámat.

Erdőmérnöki oklevelem megszerzése után tudatosan választottam szakmám életteréül a Bakonyt: Veszprém, Szentgál, Franciavágás és Ugod voltak állomáshelyeim. Olyan korszakban tevékenykedhettem még erdőgondnokként, majd erdőgazdasági vezetőként, amikor az erdészkedés életforma volt. Mindennapi szükséglethez tartozott az erdőjárás; gyalog, lóháton, kocsival, télen sível, szánnal. Szinte naponta meglátogattam azokat az erdőrészleteket, ahol munka folyt. Ha mást nem, vadmegfigyelést végeztem, növényt és gombát gyűjtöttem, mindenekfölött pedig élveztem az erdő naponként változó arculatát.

Madách szavai alapjai lettek szakmai hivatásomnak: „A tudomány sántán követi csak / A meglevő... tapasztalást." Mindenkor vallottam, hogy az „erdő laboratóriumában" végzett munkák az igazán értékesek, nem azok, melyeket íróasztal mellett szültek. Lassan sajátos terepi megfigyeléseim is beértek: 1951-től jelentkeztem tanulmányokkal, és 1953-tól Ugodon kísérleti erdészetet is kaptam.

Nyolcévi gyakorlati és nyolcévi kutatómunka után hoztak vissza a soproni egyetemre, a legerdésziesebb tanszék, az erdőművelési tanszék élére. A magyar és az európai erdők átfogó megismerése erdőtípusokba foglalásukhoz vezetett. A legmagasabb rendű, igen összetett erdei környezeti rendszernek a feltárása, hosszú ideig tartó kezelési kísérletek beállítása, valamint a múltból átvettek rekonstrukciója és értékelése alapozták kutatói-oktatói munkámat.

Különösen nagy örömet hozott az oktatás. A hazai erdők olyan kezelőit képezhettem, akiknek személye és tudása a biztosíték arra, hogy erdeink egyre több célú rendeltetésüknek megfeleljenek, fatermésük értékben növekedjék, védelmi és üdültetési feladatukat pedig fokozottan teljesítsék.

Vallom, hogy fokozott hivatástudat nélkül nem lehet megelégedéssel dolgozni szakmánkban. Munkahelyünk általában távol fekszik a mindennapi ellenőrzéstől, az emberek szeme elől. Csak a hivatásérzettel átitatott, a távoli jövő érdekében elkötelezett szakember tevékenykedhet lelkiismeretesen ilyen helyzetben.

Hirdetem azt is, hogy hivatásunk alapja az elmélyült természetszeretet. Csak azt szerethetjük, amit jól ismerünk. „Ismeretek nélkül úttalan a világ." Különösen áll ez a mondás az igen magasan szervezett és a környezetével bonyolult kölcsönhatásban álló erdőre, annak faállományára és életközösségére. Minél jobban elmélyültem szerkezetének, működésének és élővilágának megismerésében, annál jobban fokozódott a ragaszkodásom, a szeretetem is az erdőhöz. Meggyőződésem, hogy alapos tudás nélkül csak ronthatunk a természet e nagyszerű alkotásán. A hozzáértés biztonságos útja tehát a megismerés. Goethe szerint „a teremtő természet megfigyelésével kell méltóvá válni a szellemi részvételre", olyan beavatkozások végzésére, amelyek fejlesztik az erdőtársulást, emelik a faállomány értékét.

Az erdőnek, a fának tájalakító szerepét egyre jobban felismerik és értékelik. Ez az új irányzat a táj- és erdőesztétika bevonását, tehát már általános kulturális feladat megoldását követeli szakmai tevékenységünktől. Sürgős az erdőművelési munkák során az erdőesztétikai lehetőségek kidolgozása. Még inkább az irodalomban, a festészetben, a zenei és egyéb művészeti alkotásokban a fának, az erdő „poézisének" – a maga történelmi folyamatában való – megismerése, a gyakorlati munkába ötvözése.

Az erdész a távoli jövőnek dolgozik. Amit ma vet vagy ültet, jobb esetben fél, de inkább egy évszázad kell, amíg méretes, vágásra érett fává nő. Biztosra veszem, a mai erdészekből sem hiányzik a felelősségérzet a jövő nemzedék iránt; értékesebb és szebb erdőt nevel, mint amilyet örökül kapott.

Szakmánk nagy türelmet kíván művelőjétől. Az erdő természetes életfolyamata lassú, munkájának eredményét többnyire csak évtizedek múlva észlelheti.

A végére hagytam, – bár jellegéből fakadóan talán a legfontosabb – a hagyományos baráti összetartozást. Erdészifjúságunknak talán ez a legszebb öröksége; majdan végigkíséri szakmánk művelőit egész életünkben. Kistelepüléseken élő erdészcsaládok igen rászorulnak egymás segítségére.

Szakmánknak ezt a sokak által irigyelt jellegét örökítette meg Móra Ferenc, Georgikonjából idézem néhány mondatát: „... ezek az erdészek mind hasonlítanak egy kicsit egymáshoz. Mind jólelkűek, vidámak és tisztahomlokúak. Egy este négyükkel ültem együtt az álmosodó fenyvesek alatt. Amikor búcsúztak egymástól, összeölelkeztek és összecsókolóztak. Deresfejű, komoly, előkelő emberek, mint a régi világbeli kisdeákok. Egy kicsit meg is hatódtam, el is keseredtem. Miért van az, hogy mi többi emberek akár jövünk, akár megyünk, mindig marakszunk és torkolásszuk egymást? Miért nem vagyunk mi olyan testvérek egymásnak, mint az erdészek?

Azért, mert más a matéria, amivel dolgozunk. Az erdészek élő fákkal dolgoznak, mi csak élő emberekkel."

Hiszek az örökké megújuló erdőben. Hiszek az erdőt kezelő szakemberekben. Vallom, hogy az elmúlt negyedszázad alatt felsőoktatásunkban végző mérnökök (de szakközépiskoláink erdészei is) alapos tudással kerültek ki az életbe. A tudást gyakorlati tapasztalatokkal bővítve, képesek lesznek arra, hogy erdőgazdálkodásunkat soha nem remélt fejlődésbe lendítsék.

✱

Erdészhitvallásom alapvonása tehát „az örök remény, amely szőnyeget von a mélység fölé." Környezetünk „zöld aranya", szakmánk boldogulása szorosan kötődik népünk üdvének, békéjének emeléséhez.

Dr. Majer Antal
ny. egyetemi tanár

THE SOPRON CHRONICLE - SOPRON 1956 -VANCOUVER 1986.

Bizonyára levelünkből mindnyájan értesültetek már a könyv megjelenéséről. Sőt legtöbben talán már el is olvastátok. Szász Pista arról értesitett, hogy az 1000 könyvből még 5-600 könyv eladásra vár. Egyenlőre a Pénz Bizottság saját pénze van lekötve a meglévő könyvekben. Sokan minden gyereküknek, sőt unokájuknak és barátaiknak megvették a könyvet.

A könyv megrendelhető a következő cimen: SOPRON ALUMNI c/o Mr. István Szász 25618-100-th Ave. RR 3 Maple Ridge, B.C. V2X 8X7 , Canada. A könyv ára $ 30 /kanadai/ plusz postázás és kezelési költségek:

B.C. $ 3, Kanada $ 4, USA $ 5, tengeren tul $ 6.

A pénzesutalványt "Sopron Alumni" névre töltsétek ki.

SZERKESZTŐSÉG!

1956 - 1986 Október.

Együtt emlékezés és lélekben együtt ünneplésünk megörökitése.

Godalming 67 Peperharon R.D. Manchester, Methodist Central Hall

1986. Október 19.

Már már harminc éve tengeren túl élünk -
Gondviselőnk, Isten volt mindig mivélünk!
Sorsunkért aggódó pásztori szeretet
Barátokat szerzett - útat egyengetett...
-.-.-.-.-

Történelmi láncszem lett a Kolónia....
"Alma Mater"-t talált "Sopron-Pannonia."
-.-.-.-.-

Tündököljék neved, mint csillag az égen!
Szak-tudásod s munkád becsüljék, mint régen!
Maradj erős "KAPOCS" kicsiny Kolónia -
"..Alma Mater"-hez hű "Magyar Pannonia..."!
-.-.-.-.-

A "KAPOCS" népe sorsáért ma is aggódó pásztori szeretet Gt. Manchester missziós körzetében szétszórt magyar családok figyelmét ezekkel a gondolatokkal irányítja: "The University of British Columbia -Faculty of Forestry" f. évi -1986 - ünneplése felé, istentiszteletünk keretében D.V.Október 19.-én

Szétszórt híveink gondozó lelkésze Nagy Ernő

Őrzi a múlt...

Az ország belsejéből érkező utast a Kisalföld síkja után hazánk tájképileg egyik legszebb, domborzatilag egységes hegyvidéki tája fogadja a Keleti-Alpok lábainál. Erdős vonulatának homlokát Sopron felé a tévétorony mellett törpévé zsugorodott Károly-kilátó koronázza; hátrább a Várhely urnamagaslatait jegenyefenyvesek sötétje festi a nyugati égre. Ám, ha e kelta kori temetkezőhely újonnan elkészült kilátótornyáról tekintetünk még messzebbre siklik, országhatáron is túl határtalanná szélesül a vidék: nyugat felől a Rozália-hegység, a Wechsel és a „Púpos világ" kékeszöld opálján átragyog a Rax és a Schneeberg hósapkás csúcsa; észak felé a somfalvi síkság, a Lajta és a Kis-Kárpátok mészkővonulata sejlik; a hegyeken innen a mediterrán kék ég követeként őshonos szelídgesztenyések bőrnemű lombja villan elő — a hegyeken túl, keleti irányban pedig a Szárhalmi-erdő dombsora mögött felcsillan a Fertő tó nádövezte tükre. Tavasszal gyümölcsfák rózsaszín habzása, ősszel színek tűzvésze száguld végig a lombokon, lőveri gyümölcsök illata úszik a levegőben. S a hegyláncok tövében, csaknem egy évezred óta: Sopron!

A város csaknem sértetlen középkori magjáról és páratlan műemléki együtteseiről már sokszor szó esett. Velük egyenrangú természeti szépsége, az itt élő embert körülvevő táj varázsa már kevésbé tudatosodott értékrendünkben, pedig erdőkincsét és gazdag élővilágát a soproniak már a XIV. századtól kezdve féltve vigyázzák. Feljegyzések tanúsítják például, hogy a városi képviselőtestület 1388-ban megtiltotta Egered birtok erdeinek kitermelését, 1548-ban rendelkezéseket hozott az erdők szabálytalan használata ellen, 1585-ben indítványozta a gyümölcsösök védelmét, 1596-ban felszólalt az erdők pusztítása miatt (mily időszerű ez ma is!), 1838-ban eltiltotta a madárfogókat, 1934-ben védetté tette az erdei cikláment, 1942-ben szabályrendeletet hozott egyes öreg fák és az énekes madarak védelmében. A hagyomány folytatása és kiteljesedése tehát, hogy 1977-ben — Sopron szabad királyi városi rangra emelésének 700. évfordulója alkalmából — a hegyvidék egésze, majd a Fertő és környéke természetvédelmi területté, tájvédelmi körzetté vált.

A védelmet a kedvező természeti adottságok megóvásán fölül a vidék esztétikai szépsége, és az itt élő állat- és növényvilág páratlan gazdagsága indokolja. (Csak az úgynevezett nagygombák száma 568 faj, a virágos és edényes virágtalan növényfajoké 1452.) E változatosság titka: két, egymástól teljesen eltérő természetföldrajzi táj találkozása.

A város környékének markánsabb fele a gneiszből és csillámpalából felépült Soproni-hegység. Kékesszürke törzsű bükköseiből már csak hírmondóként fennmaradt állományok emlékeztetnek a közép-európai lomberdőkkel való rokonságra, a még kiterjedt gyertyános-tölgyesekben azonban minden nyárutón tömegesen meggyújtja lila ampolnáit legerdeibb védett virágunk, a ciklámen. Ugyanilyen jellemző savanyú talajú tölgyeseinkben a kékbogyós, vasízű fekete áfonya és az atlanti „heidék" heverő szárú, lila virágú félcserjéje, a csarab is. A völgyeket keskeny szalagként patakmenti égeresek kísérik — tavasszal virágba borult vadcseresznyefákkal, nyár derekán az erdei tündérfürt bokraival. Itt él a narancssárgafekete mustárzatú, ritka kétéltű állatfaj, a szalamandra is. De a lomboserdőknél is hangulatosabbak azok a fenyvesek, amelyek a múlt század utolsó évtizedeitől kezdve hódítottak tért. Különösen a luc vált a soproni hegyek szimbólumává, s a lucosokkal együtt megtelepedett magashegységi madárvilág (például a búbos és a kormosfejű cinege és a keresztcsőr). Ezek adnak hegynek-völgynek „szubalpin" varázst, ezek avatják a festői Hidegvíz-völgyet az Alpokból leszálló „dealpin" flóraelemek gyülekezőhelyévé (például havasi palástfű, enyves aszat stb.), ezek kapcsolják a várostól délre és nyugatra fekvő hegyeket a kelet-alpesi vagy norikumi tartományhoz.

Ezzel szemben, a Soprontól északkeletre-keletre húzódó dombsor a Dunántúli Középhegység szubmediterrán és pannon jellegű, mészkedvelő növényzetét és az Alföld kontinentális vonásait őrzi. Kőzetét is, a tájat is a közeli Lajta-hegységről nevezték el. A lajtamészkövön — melynek legszebb megjelenési formája a fertőrákosi kőfejtő — a *Szárhalmi erdő* karsztbokorerdei váltakoznak a keleti sztyeppék legnyugatibb előőrseivel. Verőfényes, napsütötte tisztásairól alig takarodik el a hó, máris lila kökörcsinmezővé változnak a rétek, s az évszakok váltakozásában állandóan újraszövődik a tarka virágszőnyeg. A meleg szinpompás lepkék seregét csalja elő, a virágzó cserjerengetegből poszáták, rigók, gébicsek, légykapók éneke száll. Mire a délies származású molyhos tölgy levelei bársonybundájukban kifejlenek, a májusi gyöngyvirág bódító illatú tengere foglalja el az erdők alját. És a gyöngyvirággal egyidőben megkezdődik a kosborok pompás felvonulása. Az erdei, a vitéz, a sömörös kosbor, a madársisakok és más orchideák mellett legnagyobb védelemre a légybangó és a Boldogasszony papucsa szorul, míg az erdő hajlatában meghúzódó Kistómalom maradványlapján a hagymaburok-kosbor és rovarfogó mocsári hízóka az utolsó jégkorszak megmaradt tanúi. Mert az ember keveset hagyott meg napjainkra az ősi növénytakaróból.

DR. CSAPODY ISTVÁN

LEVÉL EGY MAGYARORSZÁGI FIRMÁTÓL.
KOZÁK ANTAL.

Két erdész, Dr. Tóth Béla és Dr. Szemerédy Miklós a Debreceni Állami Erdőgazdaságtól kanadai körúton voltak. Utuk megszervezéséhez segitségemet kérték. A tanulmányút nagyon jól sikerült, látták Victoriát, Vancouvert. Voltak Calgary-ban és Torontóban. Természetesen erdőkben is megfordultak. / Mindketten a nyárfa nemesitésével foglalkoznak/.
Mindenütt magyar erdészek segítették őket. Az alább közölt levelet én kaptam, de úgy érzem mindannyiunkhoz szól, s ezért közreadom.
Levél dr. Tóth Bélától:
" Ami az én ezévi "multamat" illeti, nem kell rajta sokat "tisztítani", nagyon jó emlékű az e nélkül is. Hiszen nem akármi az, hogy az ember már élete alkonyán, amikor többnyire már leszálló ágba kényszerül, éppen akkor részesülhet élete talán legemlékezetesebb utazási élményében. Nekem ilyen emlékű ez az esztendő, és hogy ilyenné lehetett, abban alapos részetek van Nektek is! Nélkületek ebből a szuper-élménydús utazásból semmi sem lehetett volna. A segitő szándékotok értékét magasra emeli, hogy nekem teljesen ismeretlenül előlegeztétek a bizalmat és segítettetek a sikeres úthoz. Mint már lassanként a szakma öregjének, nekem külön is élményt jelentett, hogy találkozhattam egykori iskolatársammal, Adamovich Lacival, meg egykori intézeti munkatársammal, Witt Lajos bácsival /aki számomra annakidején is az idős generációhoz tartozó volt/.
A legnagyobb élmény a magamfajta "megrögzött" magyar számára mégis csak az volt, hogy tapasztalhattam, mennyire megmaradtatok magyarnak egyfelől, másfelől mennyire bele tudtatok illeszkedni az ottani világ követelményei közé, és emberileg is, szakmailag is ezzel hozzá tettétek a magatokét ahhoz az erkölcsi értékhez, amit a világ számára a magyarság a maga kicsiny mivoltában is odaadhat. Ha az ott töltött két hét alatt nem is "végigjárva" Kanadát, de azért európai, különösen pedig magyarországi mértékkel nézve óriási területen megfordulva, olyan benyomást

szereztünk, hogy annakidején Kanada nagyon jó "üzletet" csinált, amikor a magyar erdészeket befogadta. Van olyan érzésem, hogy a Ti ottani szakmai működésetek erősen hozzájárulhatott ahhoz, ha ma már egyáltalán lehet beszélni valamiféle tudatos, európai értelemben vett erdőgazdálkodásról Kanadában, és ha ez egyszer ki fog teljesülni /amiben a magam részéről erősen hiszek, mert egyszer az az ország is rákényszerül erre/, akkor Ti ott szerepeltek majd az alapkő-lerakók között. Nyilván nem áltatom magam még oly nemzeti büszkeséggel telítve sem, hogy majd ez kizárólag a Ti munkásságotok érdeme, következménye lesz, de azt erősen hiszem, hogy ebből oroszlánrész esik Rátok. Nagyon jó, hogy sokan vagytok ottani magyarok olyan pozicióban, hogy ezen keresztül nagyon is tudtok hatni az ottani szakmai fejlődésre, fejlesztésre. Nem ringatom magam olyan álomban, miszerint Ti rá volnátok utalva az én elismerő szavaimra, de bennem irántatok ilyen megítélés alakult ki, és ennek a megítélésnek én idehaza mindenütt szószólója is vagyok és maradok, amikor Rólatok esik szó. Az az igazság, hogy mint ahogy a kinti magyarok jórészének hiányoznak a valóságos ismeretei az itthoni dolgainkról, mi sem kapunk elegendő és a megismerést elősegítő mennyiségű és értékű információt Rólatok, a Ti általános emberi oldalról szemlélve is oly hasznos munkásságotokról. Őszinte szivvel kívánom, hogy ezt minél tovább, mivel hatékonyabban csinálhassátok a magatok örömére is, a magatok és a köz hasznára is!

Változatlanul sùlyosan eladósodottnak érzem magamat irányotokban. Én ismeretlenül berobbanva Hozzátok, annyi jót kaptam Tőletek ott tartózkodásom idején, hogy ezt az adósságot csak egy idehaza sorrakerülő viszonzással tudom letörleszteni. S ha mi itthon nem is tudjuk adni a Csendes Óceán, a Sziklás hegység meg sok más csoda élményét, de abban tudunk valamit segíteni, hogy "ismerd meg hazádat". Ha Magyarországon jártok, kedves családoddal együtt is, kérlek, ne kerüljél el bennünket. Szolnok és Püspökladány között már nem nagy a távolság! Nagyon számítok rá, hogy egy ilyen találkozásunkra itt mifelénk mihamarabb sor kerülhet. Mert azért az sem utolsó dolog a világon, látni azt a tájat, szivni azt a levegőt, ahol a mai magyar nyelvet ilyenre csiszolgatták

Kölcseyék, Kazinczyék, és melyik adta az ihletet a Móriczoknak és másoknak! Nekünk ezek adják meg a "gazdag szegények" tudatát. A mai rohanó világban az ilyesfélékre már nem nagyon figyelnek az emberek, itthon sem, pedig ezek is megérnek egy "magyar misét", nemcsak annakidején Párizs... Szeretettel várunk hát Benneteket."

AZ 1986-OS VANCOUVERI VILÁGKIÁLLITÁS ERDÉSZETRE VONATKOZÓ NEVEZETESSÉGEI. PENDL FERENC.

Kanada területe hatalmas erdőkből áll és az állam-háztartás bevételének nagy részét a fakereskedelem hozza. Az ország tíz tartományának egyike British Columbia, az EXPO 86 színhelye volt. British Columbia össz-területe 950.000 km2, ami területben legalább tízszer akkora mint Magyarország. A tartomány területének kb. 57 %-a erdősített, s ez a terület még mindig 5-6-szor nagyobb, mint Magyarország.
Az erdők 95 %-a a tartományi állam kezelése alatt áll, mig 4 % magán kézben van és 1 % a federális állam tulajdonát képezi, főleg nemzeti parkok formájában. Az átlagos hozam 5 m3/ha évente. Nyolcvan év alatt 400 m3 fűrészárút lehet átlagosan termelni, egy hektáron, ami 40.000 m3/km2-ként. Ezek az adatok határozottan rámutatnak az itteni erdészet fontosságára, s ezért az EXPO 86 sok erdészeti vonatkozású témát mutatott be. A kiállitás területe kb 3 km hosszú és átlagosan 200 m széles sáv volt. Az utak mindkét oldalán fasor diszelgett a következő fafajokból: juhar /Acer/, akác /Robinia/ és az itt őshonos tölgy /Quercus gerriana/. Figyelemre méltó volt egy lucfenyő rönk, ami 180 éves, 80 m magas volt és a mellmagassági átmérője 3.2 m. Ugyanebbe a keresztmetszetbe egy Douglas - fenyő keresztmetszetét is bedolgozták, mint 5 cm széles sugarat. Ez a fa 1300 éves volt 59 m magas és a mellmagassági átmérője 1.5 m volt.
A favágók "sportja" egy félórás műsorban mutatta be a fakitermelés egyes mozzanatait.

- balta verseny: 30 cm-es rönk átvágása.
- célbadobás baltával 10 m távolságból.
- kézifürész /svéd/ : 50 cm-es rönk átvágása.
- kézifűrész és motorfürész verseny
- motorfűrész verseny /a nyertes 2-szer vágta át a rönköt, mig a vesztes egyszer/.
- rönkből széket faragtak motorfürésszel
- rönk görgetés / ki marad a pergő rönkön és ki esik a vizbe/
- régi favágó módszer spring board-dal egy deszkán állva 30 cm fa átvágása baltával.
- fára kùszás: 25-30 m magas rönk felállitva, megmászták villanyszerelő cipő kapoccsal és ügyességgel, de sokkal gyorsabban.

A müvészek sem maradtak ki az erdészeti témák ábrázolásából. A "Challenge B.C." bejáratánál egy 3 dimenziós kép volt látható, ami 3 fajta ruhaanyagból volt varrva szobrászati fogással. A kép a régi és új fakitermelés módszereit mutatta be a szállitó berendezésekkel együtt.
Egy szindarab-szerű műsorban bemutatták British Columbia természeti kincseit, amiben a fa fontosságáról is beszéltek. A fa-piac összeomlása előtt /1981-82/ a provinciális kormány bevételének 50 %-a az erdőből eredt. A szindarab a közönség tudtára adta a tarvágás és a bányászat káros hatásait a környezet növény és állatvilágára. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy jó tervezéssel és kooperációval sok kárt el lehet kerülni. Három dimenziós filmen mutatták be a motorizált favágó traktorokat, amik láncfürésszel, vagy ollószerű szerkezettel vágták a fát és rakták sorba a rönköket. Ezenkivül bemutatták a helikoptert, mint rönkszállító berendezést és a kis hajókat, amiket tutaj rendezésre használnak. Különösen érdekes volt a motorizált rönkszállító uszály, ami automatikusan szabadulhat meg terhétől úgy, hogy az egyik oldalán lévő tartályba nagy mennyiségű vizet ereszt be gyorsan, mire az uszály oldalra billen és a rönk a vizbe zuhan, majd lezárják a tartályt és a vizet kiszivattyúzzák.

A "Discovery B.C." épület mellett egy kis erdőt létesítettek 10-12 m-es fákkal, felhasználva az itteni fafajokat. Az "érdekes" az volt benne, hogy a fafajok kombinációja és az aljnövényzet olyan volt,amivel a természetben 26 éves gyakorlatom alatt soha nem találkozhattam. Az egész egy kertész fantáziája volt anélkül,hogy erdészekkel konzultáltak volna.
A kanadai pavilon fő érdekessége egy repülő csésze alj-szerü jármű volt, amit a jövőben mint erdészeti szállító gépet fognak felhasználni /ki fogjuk lopni a fát az erdőből anélkül, hogy az erdő észrevenné/.
Olyan mint egy kör alakú farsangi fánk,aminek a közepe lyukas. /Mint egy uszóöv, vagy balon/. A lyukban egy légcsavar működik, ami a balont felemeli , vagy leengedi. A külső részén 4 légcsavar van, amit a szerkezet irányítására használnak.
Ez csak egy 2-3 méteres átmérőjű proto-tipus volt, de az igazi gép 50-100 tonna súlyt lesz képes felemelni és elrepülni vele.
Néhány más kanadai tartomány szintén hangsulyozta a fa fontosságát, de főleg a papirgyártás szempontjából. Ezen felül majdnem mindenütt szóba került az erdő szerepe a halászat, vadászat és mint a pihenni vágyó túristák kedvenc helye.

Szerintem az EXPO sok erdészeti vonatkozású anyagot mutatott be és jó tanító hatása volt.

ERDÉSZ GYŰRŰ.

Erdész gyűrű még mindig rendelhető Palkovics Jancsinál mérettel és 20 % előleggel. Az ár főleg az arany árfolyamától függ, de egyenlőre az árak a következők:

10 karátos arany $ 250 kanadai pénzben.
14 karátos arany $ 275 " "
18 karátos arany $ 300 " "

SZERKESZTŐSÉG

A **Magyar Nemzet** *megkérdezte:*

Találkoznak-e Sopronban az erdészek?

Az idei esztendő kiemelkedő eseményének ígérkezik *A magyarok szerepe a világ természettudományos fejlődésében* című tudományos találkozó, amelyre máris több mint 250 külföldön élő magyar és 200 hazai szakember jelezte részvételi szándékát. De úgy hírlik, hogy ezen kívül Sopronban is készül valami.

— *Találkoznak-e az idén Sopronban a nagyvilágban élő magyar erdészek, erdőmérnökök?* — kérdeztük dr. *Béldi* Ferenc tanszékvezető egyetemi tanártól, aki a soproni Erdészeti- és Faipari Egyetemen a külföldi kapcsolatok kézben tartója is.

— Az idén végre létrejön az erdészek találkozója. Az előkészítő, szervező munkálatok hosszú időre nyúlnak vissza. Már 1983 őszén elkezdődött a találkozó résztvevőinek toborzása, hiszen 1985-ben szerettük volna megrendezni a *magyar erdőmérnökök kongresszusát*. De mivel a tavalyi esztendő a Magyarok Világszövetsége számára eseményekkel zsúfolt év volt, ezért az ő kérésükre tettük át a találkozó idejét 1986 nyarutójára. Augusztus 25—31. között tartjuk meg az eszmecserét, amelyet közösen szervez egyetemünk, az Országos Erdészeti Egyesület és a Magyarok Világszövetsége. A találkozó fővédnöke *Váncsa* Jenő, mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter.

— *Mi a célja az összejövetelnek?*

— Célunk az, hogy az ősi alma mater székhelyén, az egyetem falai között jöjjünk össze, beszéljünk közös gondjainkról, problémáinkról, s behatóan ismerjük meg egymás eredményeit. A tanácskozás központi témája *az erdészeknek az emberi környezet védelmében betöltött mind fontosabb szerepe*. De figyelmet fordítunk arra is, hogy energia- és nyersanyagszegény korszakunkban az egyik legfontosabb újratermelhető nyersanyag, azaz a fa, korszerű termesztéséről és elsődleges feldolgozásáról se feledkezzünk meg.

— *A találkozó további programja?*

— A központi témát taglaló előadásokon kívül arra ösztönözzük vendégeinket, hogy elsősorban saját országuk erdőmérnökeinek tevékenységét mutassák be. Ezenkívül sor kerül évfolyamtársak találkozójára, hangversenyre a fertődi Eszterházy-kastélyban, erdészbálra a Sopron Szállodában, hajókirándulásra a Dunán, s kétnapos tanulmányútra az országban, amelynek során a nyugat-magyarországi és balatonfelvidéki erdőgazdaságok és fafeldolgozó vállalatok megtekintését tervezzük, majd pedig a Duna—Tisza-közi homok- és szikfásításokat mutatjuk be az érdeklődő szakembereknek. Abban reménykedünk, hogy a legnagyobb élményt mindannyiunk számára a személyes találkozások, viszontlátások, meghitt baráti beszélgetések nyújtják.

— *Hány résztvevőre számítanak s a világ mely tájáról várják a jelentkezőket?*

— Az előkészítő munka során 278 címet sikerült összegyűjtenünk, s ezeket tanulmányozva az derült ki, hogy a *Sopronban végzett erdőmérnökök szinte az egész világon megtalálhatóak*, s szakmai hitelükkel minden bizonnyal egyetemünk hírnevét is öregbítik. Valamennyiüket levélben értesítettük a találkozóról, ismertetve a részletes programot is. A jelentkezések folyamatosan érkeznek. Bízunk benne, hogy minél többen hazalátogatnak erre jeles szakmai eseményre.

(k. b.)

Powell River

30 YEARS AGO

The coastal forest industry has its fingers crossed over an epidemic of blackheaded budworm which threatens an estimated 40 billion feet of timber extending over hundreds of square miles at the north end of Vancouver Island.

Powell River Company Limited has made arrangements to purchase control of Brooks-Scanlon Inc., operators of a sawmilling and lumbering business at Bend, Oregon, M.J. Foley, president, announced today.

Powell River may soon be the home of nearly 320 freedom-seeking Hungarians, the students and professors of an entire faculty of forestry in a Budapest university. Last weekend 29 professors and 289 students fled into Austria from their native battle-torn Hungary.

Dec 4 86

FÁJÓBB VOLT AZ EMLÉKEZÉS!

1986. szeptember 3-án, amikor az utazási irodával előjegyeztettem az évi európai utamat, /szeptember 16-tól november 6-ig, Vancouver és Bécs között/ nem gondoltam arra, hogy visszajövetelem fájó sebeket fog felszaggatni. Repülőm ugyanis november 6-án indult Bécs-Amsterdam-on át Vancouverig, s ez azt jelentette, hogy két nappal előtte el kellett hagyni magyar otthonomat szokásosan Soproncon át. S a két nap előtte éppen november 4-re esett.

Az előtti hetekben néztem a magyar televizió négy részes adását " Az ellenforradalom"-ról, Apró Antal és mások kommentárjaival, s már azok látására véreztek a fájó sebek, melyekkel élnünk kell. November 4.-én reggel elbúcsúztam anyámtól, s bátyámmal és unokaöcsémmel elindultunk kocsival Sopron felé, Vasváron keresztül, ahol meglátogattam az éppen tatarozás alatt álló kegytemplomot. Csendesen folydogált az eső, ami a hangulatomnak éppen megfelelő volt. Ujkéren még megálltunk egy vadászebédre, /s ime, ha nem is vagyok az alkohol nagy kedvelője/ bort is ittunk az ebéddel, hogy viditsa a hangulatot. Amikor Kapházához értem, szememből a könny csordult ki és mutattam unokaöcsémnek, hogy ezen a részen hagytam el épp 30 évvel ezelőtt az országot, társaimmal.

/: Azóta; pár évvel ezelőtt,egy új átkelőhely is épült a közelben Kapháza-Deutsch kreutzi vámhivatallal:/

Sopronban még kora délután értünk. Lementünk a Gyógygödörbe a Szentháromság téren, hogy elfelejtsük a bút és gyógyitsam fájó szivemet, de sajnos - bevallom, a soproni vörös nem volt gyógyszere. Betértünk a Palatinus szállóba az Orsolya térnél, egy konyakos kávéra, de ott is bátyám megjegyezte "Téged ma nagyon elfogott a bú"! Majd ott tőlük is búcsut vettem. Ők elindultak Zalaegerszeg felé, én meg a gyengén csepegő esőben az egyetemre gyalogoltam ki. Nem volt erőm, hogy ott barátaimat felkeressem, inkább a Dimitrov téren át visszagyalogoltam a GYESEV állomásra. Utközben előttem peregtek le az 56-os események soproni napjai. Fülemben ott csengtek Tamás bácsi szavai, amit akkor tőlem üzent be az egyetemre /: Fiam mondd meg a többieknek, hogy én elkészitettem az ételt, s az mind ittmarad.

Mondd meg nekik, hogy a hősöknek is enni kell:/ / Az Isten nyugosztalja, de az ott töltött öt év alatt Tamás bácsit én olyan bárány képpel még soha nem láttam!/
Utamat tovább folytattam az állomás felé. Arcomon a könnyeim egybefolytak az esőcseppekkel, de én nem takartam, néztek is az emberek! Fájt a szivem - emlékeztem!
Emlékeztem szavakra, gyászdalokra, azokra, akik életüket a szabadságért adták, s azokra az ezrekre, akik elhagyták az otthonukat, hogy szabadabb földet - otthont keressenek.
Eszembe jutottak a költő szavai " Az nem lehet, hogy milliók fohásza örökké vissza szálljon rólad ég! És annyi vér a szabadság kovásza, posvány maradjon, hol elönteték."
Ezekkel a gondolatokkal értem a GYESEV állomásra,ahol a vámvizsgálat után 5.36-kor /17.36/ elhagytam vonattal szeretett otthonom - Sopron városát.
Talán éppen ugyanazokban az órákban 30 évvel azelőtt, társaimmal Kapházánál mentünk át a határon az erdei aknamezőn át, s az akkor üresen álló figyelő tornyok között azzal a reménnyel, hogy a Muck-nál lévő csoporthoz csatlakozunk, ami sajnos csak 32 nappal később Ferienhort -ban vált valóságra.
A mi csoportunk utja Klosterneuburg és Zitzencheim tábora volt és csak december 6-án, épp Mikulás napján nyiltak meg a kapuk. Aztán élveztük, ha fájó szivvel is Salzburg városát, ahol életem egyik legboldogabb karácsonyát éltem át, mikor a Mozart téri templom harangtornyai a "Csendes éj kegyteli éj" dallamát játszották, s a nagy hópelyhek mint milliónnyi gyémántok hulltak a földre, s ragyogtak a város fényében. S azóta, ha távol és messze is van szülő hazám - "Az égbolt a felhő mind róla mesél csupán".

JÁNOS "aliász Palko"

Reflections. M. Gratzer

The journey started in 1956 in the war-torn, suffering yet proud homeland of ours. The first leg, which lasted a mere three weeks, covered the entire spectrum of human emotions, etched into our nerve bundles, and marked our forehead with an invisible yet unremovable sign of vivid memories. Quest for freedom and for human dignity, valiant fight against overwhelming odds, euphoric moments of victory, bloodshed and graves, crushed hopes and torn dreams are milestones along the way to the refugee camps -- depository of individual and collective wounded spirits and destroyed existences.

The second leg spanned oceans and thirty years. Its milestones are common trees at the roadside of the universal human journey; work, study, adaptation, learning, survival, family, profession, sorrow and joy, failure and success. Homeless refugees in second hand clothes, standing in the foodlines seldom given choices about their future. We had alternatives - because we had the symbol of our collective strength SOPRON, as an umbrella over our heads. And three decades now give us historic perspectives: We have made the right choice. Perhaps providence played a more important role than our sincere and objective evaluation of often sketchy knowledge of alternatives. Nevertheless, we used well the only chance we were given.

While Canada was blessed with natural richness, its extensive resource management methods struggled with the ever changing demands of an emerging, complex, modern society. The need for foresters was more of a demand for a new breed of professionals, than a simple call for sheer numbers. Matching this need with willing hands and able minds, searching for survival and a place in the sun, and a chance to grow - had to be a preordained success.

I have enough faith and trust in the talent of my old friends to suggest that they would have succeeded at any odd corner of the world. But our strength and eventual impact on our profession is the result of our collective unity. In the critical times of early adaptation it was the invisible, magic force that often saved us. Our attrition was much lower than the one I see around here in our universities, where the strength of culture, society and family nurture our students. Our shared destiny under the sopron shield also proved that synergism is a valid concept and our collective success and impact become larger than the sum of the individual achievements.

The success of sopron graduates does not surprise me anymore. The struggling student is chairman of his department, the lowly chockerman is company manager, and the ones who occupied the lowest rung of government service, (casual-non-civil-servant) are agency heads and specialists. Our strange sounding names often pop up in scientific literature, and professional meetings are

often alumni reunions. But what surprises me is that even the youngest among us who perhaps had spent only a scant period in our beloved Sopron, and his entire adult life on this continent still identifies his origin, existence and belonging with this single, one word symbol, like early Christians with the sign of the cross. Rich in history and tradition, but modest in size, sopron you have become a metropolis in minds and hearts. What Oxford and Cambridge mean in broader academie, soproh is often being mentioned with the same reverence in forestry circles.

Individual or collective tragedy is commonly depicted in all forms of arts. Had we failed, - our story would have been known widely as a valiant, but futile attempt. Individual success, overcoming overwhelming odds is the staple of Hollywood, but success of entire groups are subject only of sociology and history books, and does not fit our fast paced, flashing headlines only lifestyle. Groups transplant, build a new web of support systems, and slowly without fanfares string together their daily work, joy and sorrow into a monument. I do hope that as our perspectives widen, and as approaching old age gives us wisdom, we will be able to step back and look at with light heart, and with satisfied mind this structure that we created on this continent.

But I also do hope that we do not ever forget the first leg of our journey. If we do -- we take away the spiritual underpinning, and transform the last 30 years into a productive but self-serving exercise.

Thirty years ago, at the Toronto railroad station the band greeted us with the tune of the "Happy Wanderer". I have some doubts about the cheeriness of the situation, but wanderers we were, - and we are still on our journey. Regardless what else we lack or possessed, - grasping each others hands, and encouraging words from friends, were and are our real treasures. A belated thanks for all of you for all the deeds that moved us along in the right direction, for all the building blocks that you contributed toward our collective recognition, and for the divine help, that always kept the gaps no wider, and the barriers no higher than our ability to master them.

„Nem egyszerűen sok fa..."

A soproni Erdészeti és Faipari Egyetem jogelőd intézményét, a selmecbányai Bányatisztképző Iskolát 1735-ben alapították. Az önálló erdészeti felsőoktatás 1808-ban, az Erdészeti Tanintézet létrejöttével indult meg, s 1867-ig, a kiegyezésig német nyelven folyt. A trianoni békeszerződés nyomán Selmecbánya Csehszlovákiához került, s a főiskola tanácsa úgy döntött, hogy az intézményt Magyarországra telepíti. Többféle próbálkozás után végül is Sopron nyújtott otthont a selmeci tanároknak és diákoknak.

Az Erdészeti és Faipari Egyetem három karán (erdőmérnöki, faipari mérnöki, földmérő és földrendező főiskolai) ma mintegy 750 hallgatót képez. Az erdészetben fogalommá vált a „Sopronból jött ember". Ez az ember összekovácsolódott közösségből érkezett, és munkahelyén szinte ösztönösen a jó közösség megteremtésére törekszik.

A várost aligha szükséges bemutatni. Aki járt már ott, látta, aki még nem, az is hallhatta, hogy Sopron az egyik legszebb magyar város. Nem csillogó-villogó, de nagyon hangulatos, falaiból történelmi levegő árad, és csodálatos természeti környezetben fekszik.

Az egyetem főépülete szinte megbújik a hozzá tartozó botanikus kert fái között. Olyan érdekes nevű ritkaságok láthatók ebben a kertben, mint a gilisztaűző varádics, a közönséges júdásfa, az égi szilva, a jerikói lonc vagy a japáni parásfa. A sétányok mentén az egyetemtörténet nagy személyiségeinek szobrai; a főkapu után az első Wilckens Henrik Dávidé, akit megalapításakor neveztek ki az Erdészeti Tanintézet élére, s csaknem negyedszázadon át vezette azt, növelve rangját, tekintélyét.

Különálló épület a könyvtár, amelyet szintén Selmecbányán, a bányatisztképző iskolai oktatás megindításával egyidőben hoztak létre. Műemlékállománya, összetételénél és ritka vagy egyetlen példányban fennmaradt műveinél fogva, a maga nemében páratlan. A műemlékrészlegen kívül 250 ezer kötet áll az olvasók rendelkezésére, s 1200 hazai és külföldi folyóirat közt válogathatnak.

A soproni a legkisebb egyetem Magyarországon, viszont — mint dr. Hiller István, a könyvtár főigazgatója mondja — a világ egyetlen önálló erdészeti egyeteme. Nyilván innen is adódik, hogy Európának talán egyetlen egyeteme sem rendelkezik olyan gazdag diákhagyományokkal, mint a soproniak. Ezek a hagyományok is selmeci eredetűek, forrásaik azonban már megtalálhatók a középkori diákszokások között is. Néhány évvel ezelőtt svéd vendégek jártak Sopronban, s részt vettek az egyetem egyik szakestélyén, ahol elhangzottak a szokásos erdésznóták. A jelenlevők nagy meglepetésére a vendégek egyszer csak dúdolni, majd énekelni kezdték azokat. Kiderült, hogy ezek a többszáz éves, selmecinek tartott dalok náluk is ismertek.

Szakestélyen

A soproni hagyományokról — a balekok (elsősök) fogadásáról, a balekok és firmák (felsőéves patronálók) kapcsolatáról, a szakestélyekről, a sörpárbajokról, a lányok fiúsításáról, a KISZ-ház előtti kőhattyú feltollazásáról és hasonló vidám epizódokról — rengeteget lehetne mesélni. Ám aki ezekből semmit sem látott, az egyetem területére érve az is érzi, hogy sajátos, bensőségesebb világba érkezett. „Jó szerencsét!" — köszönti egy hallgató, amott waldenos (egyenruhás) diákokat lát. Olvassa a rég elhunyt tanárok szobrán a munkásságukról szóló megemlékezést, majd fácskákhoz ér, előttük tábla: „Ezt a fát az 1983-ban (1984-ben stb.) végzett erdőmérnökök ültették utolsó egyetemista napjukon."

Szétszóródva az országban sokan visszavágynak Sopronba. Irigyelt ember, akinek sikerül visszajutni, az egyetemen vagy a környéken elhelyezkedni. Ez persze, mivel itt lehet válogatni a jelentkezők közül, csak a legjobbaknak sikerül.

Dr. Szodfridt István professzor, a termőhelyi ismerettani tanszék vezetője 30 év után jött vissza. A harmincból tizennyolcat Kecskeméten töltött, a Kiskunsági Nemzeti Parkról szóló könyvben ő írta az erdőről szóló részt. Azt hiszem, nála alaposabban kevesen ismerik az erdőt. Szavaiból a felelősség és az aggodalom érződik. Van miért aggódni, hiszen a pillanatnyi

érdekek gyakran a hosszú távú gazdasági és egyéb érdekek ellen hatnak. Egy léglökéses repülő ha átrepüli az Atlanti-óceánt, annyi oxigént fogyaszt, amennyit egy 100 hektáros erdő termel ez idő alatt. Az erdőterületek kisebbedésével csökken az oxigén mennyisége is, és nem ez az egyetlen kár, ami az emberiséget éri.

Mindezek és a fokozódó gazdasági igények meghatározzák, hogy az egyetemen mit és hogyan szükséges oktatni. Az intézmény 1985-ben elkészült komplex fejlesztési terve összefoglalja az oktatás általános tartalmi és módszertani feladatait. Ezek konkrétabbá tétele, tantervi irányelvekbe, tantervekbe ötvözése rengeteg fejtörést, egyeztetést, vitát, változtatást kívánt és kíván, hiszen olyan ellentmondásokat kell feloldani az egyetem tanárainak, mint például az, hogy a mérnöki, üzemmérnöki ismeretek gyarapodnak, de a hallgatók jogos elvárása a már korábban túl magasra nőtt óraszámok és a formális követelmények csökkentése. Ennek a kulcsa a sokat hangoztatott önállóság növelése, a lexikális ismeretek helyett az alkotóképes tudás erősítése.

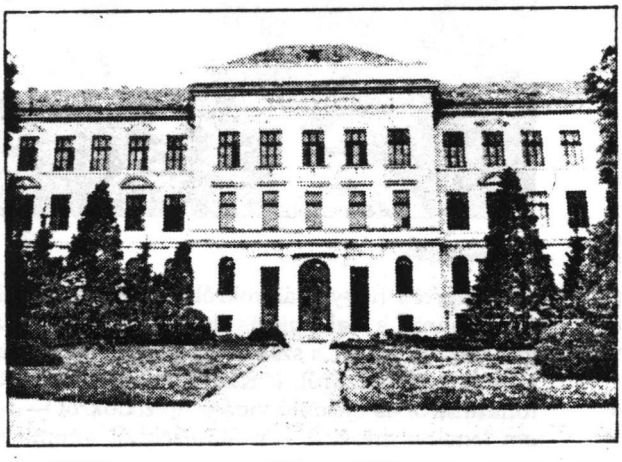

Az Erdészeti és Faipari Egyetem főbejárata

Hogy ebben hol tart az egyetem, azt sokan sokféleképpen ítélik meg Sopronban. A mostani negyedéves erdőmérnök hallgatók tavaly az ifjúsági parlamentek után „különbeszélgetésre" hívták meg dr. Gál János rektort, s nem hallgatták el problémáikat. A rektor hangsúlyozta, az egyetem diplomáját nagyra becsülik a munkaadók, így a Sopronban végzettek válogathatnak az elhelyezkedési lehetőségek között. A hallgatók elismerve ezt, annak okát firtatták, hogy a kezdeti ambíciók az évek során sokakban miért csappannak meg? A rektor szerint ez nemcsak az oktatás és az oktatók hibája, de elismerte, hogy akadnak köztük olyanok, akik nem képesek megújítani önmagukat, amit tanítanak, nem eléggé fontos és korszerű, így nem csoda, ha hallgatóikba nem tudnak lelkesedést plántálni.

Este a Fekete Zoltán Kiváló Kollégiumban más gondokról is szó esik. Pukánszky Tamás stúdióvezető, Leitold László, az erdészkar KISZ-vezetőségének titkára és Horicsányi Attila, aki két évig volt a kollégiumi munkabizottság titkára, sorolja: naponta rövid ideig van csupán meleg víz, egyes helyiségek elhanyagoltak, télen a fűtés sincs rendben. Beszélgetőtársaim hangoztatják, ez tulajdonképpen néhány ember hibája, akik valahogy nem érzik magukénak a kollégiumot, bár fizetésüket teljesen vagy részben ezért kapják.

— Jobb belátásra kell kényszeríteni vagy le kell váltani az egyetem főmérnökét, a fűtők vezetőjét és a kollégium vezető gondnokát — mondja Leitold László, hozzáfűzve, hogy nem szeret felelőtlen kijelentéseket tenni, s főképp „személyeskedni", de a hallgatók úgy látják, enélkül semmi sem történik. Dr. Horváth Béla docens, kari párttitkár, aki az ügyben nemrég pártvizsgálatot vezetett, jogosnak tartja a kollégisták panaszait, és hangsúlyozza: az egyetem állami és pártvezetőségének szavahihetősége függ attól, hogy azokat sikerül-e orvosolni.

Reggel a kollégiumból az egyetem felé menet ismét találkozom Horicsányi Attilával. Újra előjön sok minden, amiről éjjel beszélgettünk: az, amitől a kollégium kiváló — a közművelődés, a sport, a közösségi élet.

— Sajnos, a hallgatóknak olyan tíz százaléka nem ide való — ismétli meg Attila a már másoktól is hallott véleményt. De — és ezt már én teszem hozzá — ez a tíz százalék talán minden egyetemen megvan. Ám. hogy a kilencven százalék hogyan oszlik meg, az sem mindegy. Régi soproniak visszaemlékezéseiből ítélve és más egyetemek itt ismerős diákjait hallgatva úgy tűnik, Sopronban jók az arányok, kedvezőek az értelmiségivé és közösségi emberré válás esélyei.

Az egyetemről szóló tájékoztató első oldalán ezt az idézetet olvasom (Andrej Bitovtól): „... az erdő nem egyszerűen sok fa, hanem kollektíva, egy társulás. és az egyes fák nem önmagukért vannak, csakis a többivel együtt léteznek, és mindegyikre szüksége van a másiknak ..."

Szép gondolat. Nemcsak erdészeknek szól.

Dulai Sándor

ALEXANDER GUIDONI: 1956! PETŐFI BOSSZÚÉRT KIÁLT

/Faludy György forditása oroszból/

"Gyalázat", sziszegik az utcán.
"Ezt nem birod ki", suttogod.
Mindenki tudja, hogy megölték,
megölték őt a gonoszok,
kétszer gyilkoltuk meg Petőfit
mi, kétszer gyilkos oroszok.

Először ott állt Segesvárnál
és noteszébe jegyezett
amig Miklós cár tüzérsége
szagatta fel a terepet,
aztán egy ulán szuronyával
átdöfte és ő elesett.
Nyomorult folyadék az élet,
egy apró lyukon átszalad;
de láng a szellem, amely éget

s nem huny ki a parázs alatt.
A tizenkilencedik század
után eljött a huszadik.
Az elnyomás még gyilkosabb lett
és Petőfi nem nyughatik.
Nem nyughatik, mert a szabadság
szomja égető s örök,
s most ujra ott áll népe élén
és a magyar költők között.

Másodszor is meggyilkoltátok,
rommá lőttétek otthonát,
ti, túlerőben dicsőséges
s nők ellen vitéz katonák,
szovjet katonák, három kellett belőletek
és kisfiúkra háztetőkön
tankok mélyéből lőttetek.

Nagy Imrét orvul elfogtátok,
szószegés, minden szavatok
amit Dudásnak, Maléternek
meg a többinek adtatok.

Kétszer öltétek meg Petőfit,
pöffeszkedhettek, győztesek!
Az orosz nép tán szétszakitja
a hálót, amit szőttetek
és számonkéri majd Petőfi
mindkét halálát tőletek.

Alexander Guidoni leningrádi orosz történész és költő büntető táborba került, mert rokonszenv tüntetést szervezett 1956-ban forradalmunk mellett. Kétévi büntetését négyre sulyosbitották ezért a versért.

A FRANCIA ERDŐK ÉS AZ ERDÉSZETI KUTATÁS. - DR TÓTH JÁNOS.

A Francia erdők jelenleg 14 milló ha. területet foglalnak el, 25 %-át az ország összes területének és 50 %-át a 9 államból alkotott Európa-i gazdasági közösségnek. Az erdők összetétele: 1/3 tölgy, 1/3 más lombos állományok /bükk, gyertyán, kőris.../ 1/3 fenyők.

A Francia erdőknek nagyrésze magán vagy községi erdő és csak kis része, kb 10 % állami erdő. A magán erdő birtokosok száma tulhaladja a 1,5 milliót.

Az erdősités és fásítás 10 év óta igen nagy mértékben növekedett egy állami erdősítési alap financirozása folytán, ami a költségeknek 95 %-át fedezi. Igy az erdősités évente 50 %-kal felülmulja a kitermelt terület nagyságát.

A felhasznált fafajok: tölgy, bükk, nyár, duglász, sima, jegenye, luc, erdei, fekete, vörös és tengeri fenyő, cédrus fák és eucalyptus fák. A két utolsó fafajt különösen a Földközi tenger övezetben használjuk. A francia erdők évente 30 millió m3 fát szolgáltatnak: 20 millió ipari és szerfát és 10 millió tűzi és papirfát.

A franciaországi erdőket négy nagy éghajlati övbe soroljuk: - az Atlanti óceán övezet, mely egy összefüggő hatalmas, 1 millió hektáros területet képez és egy monokulturát alkot tengeri fenyővel /Pinus pinaster/.

- A keleti övezet /Jura és Vosges hegységekkel/ különösen lombos fákkal, de elég nagy mértékben fenyőkkel is.
- A francia középhegység nagy erdei; luc, duglász és erdei fenyő állományokkal, ahol az erdősités nagymértékben növeli az erdők területét.
- A földközi tenger öv sajátságos szerepet játszik a francia erdők csoportjában, éghajlatával és igen nagy erdősítési százalékával; örökzöld, molyhos és para tölgyesek, valamint tengeri és Alep fenyő /Pinus halepensis/ állományok. Ezek az erdők 1,3 millió hektáron csak igen csekély fahozamot adnak, leromlott állományok, nagyrészben sarjerdők, ahol az erdei tűz

minden évben 20-30 ezer ha. területet pusztít el. A fekete fenyő, de különösen a cédrus fa meghonosítása a 19. század második felétől kezdve előnyösen javította a helyzetet. Az előbbi, jelenleg 60 ezer, az utóbbi 20 ezer ha. területet foglal el. A fatermelés komoly és értékes minőségű ipari választékot szolgál, ahol az évi átlag növedék 8 10 m3/ha.

Mi 15 év óta ezeket az állományokat tanulmányozzuk az Avignon-i Erdészeti Kisérleti Állomáson, ahol nemcsak fatermési és növekedési, de természetes és mesterséges felújítási, valamint ökológiai tanulmányokat végzünk. Eredményeink közlése a francia erdészek felé, valamint a tapasztalatcserék és szakgyülések rendezése nagyban hozzájárul, hogy:

- az évi csemete termelés 5 nagy csemetekertben eléri a 10 milliót
- az évi erdősítés meghaladja a 4 ezer ha-t évenként
- mag-gyüjtés évi 2-4 tonna
- a magtárolásra vonatkozóan jó eljárást dolgoztunk ki. A tárolás igen kevés veszteséggel 3-5 évig lehetséges, ha a nedvesség tartalmát a magoknak 10 % alá csökkentjük, és ha a tárolás után a magokat beáztatva 6 hétig + 4 ^{o}C hőmérsékleten tartjuk. Igy az elfekvő magok azonnal csiráznak.
- a környezetvédelmi erdőket minőségileg javítottuk a cédrus fák elegyítésével, túrista erdőket készítettünk a nagyközönség részére.
- dendrométriai mérések alapján és éghajlati adatok alapján regressziós egyenleteket és görbéket szerkesztettünk különböző állományokra.
- fatermelési és fatömeg görbéket szerkesztettünk a nevezett két fafajra Magyar János módszerének tökéletesitésével.

Az Avignon-i kis kisérleti állomás erdőmüveléssel, használattal és védelemmel foglalkozik és a Nancy-i központhoz tartozik. Az erdészeti kutatás Franciaországban a Nemzeti Mezőgazdasági Tudományos Intézet szerves tagja és két Minisztérium szabja meg hatáskörét: A Földmüvelésügyi és a Tudományos Kutatási és Technológiai Minisztérium.

A KAPOCS 1985 OKTÓBERI XVII. ÉVFOLYAM 22. SZÁMÁBAN MEGJELENT " A MÁSODIK VETÉS" CIMÜ SZINDARAB FOLYTATÁSA.

TAMÁSI MIKLÓS.

ÁRVAY: A hir gyorsabban repül, mint a szárnyas madár. Főleg olyan helyre, ahol várják.

TIBOR: Professzor ur várta, hogy Béla hazajön? / még válasz előtt az ajtó nyilik és Rózsi néni jön be rajta egy minden jóval megrakott tálcával./

RÓZSI NÉNI: /kissé meglepve/ Jó estét, professzor Úr! /lerakja a tálcát az asztalra/ Nem is vettem észre, amikor jött.

ÁRVAY: Mert én még ma is fiatalosan járok.

RÓZSI NÉNI: Akkor zajjal kéne. Legalább is, ahogy ezek a mai fiatalok járnak.

ÁRVAY: /Bélához/ Te csak egyél, fiam. Biztosan neked hozták./Rózsi néni bólint, Béla az asztalhoz ül és enni kezd/.

IMRE: /Rózsi nénihez, de szavai inkább Árvayhoz vannak cimezve/ Tetszett már hallani, hogy Béla csak elbucsuzni jött haza, nem végleg? Mennek Kanadába. /Rózsi néni megdöbbenve, Árvay megbizonyosodni akaró kiváncsisággal néz Bélára, aki bólint./

ÁRVAY: Fiam, azért jöttem ma este át, mert tudtam, hogy holnap már nem találnálak ujra itt. Az elmult hetek folyamán én is megértem olyan dolgokat, melyekre egész életemben nem volt példa. Most aztán volt időm leszürni a tapasztalatokat, megitélni a helyes utat. De még mindig nem voltam sem biztos, sem nyugodt. Leutaztam apádhoz. Tudod, hogy régi barátom. Hosszan és nagyon szivünk szerint elbeszélgettünk.... Rólad is...

BÉLA: /riadtan/ És mit üzen, Apám?

ÁRVAY: Igazolt engem, fiam. Mi, akik közel negyven éve egyszer már együtt menekültünk, igazat adtunk nektek, fiaim. Menjen, lásson, tanuljon, éljen, aki fiatal. Ha van benne érték, megmarad magyarnak. Ha van benne férges, hulljon el.

Az idegen föld szörnyü, de igazságos rosta. Vigyázz, hogy mindig az igazakba kapaszkodj, és akkor megmaradsz, mint ahogy megmarad az ország is, mert ha öntudatlanul is, de kapaszkodik az Istenbe. Neked sem tudok jobbat ajánlani. Apád arra kért, hozzam el áldását és bátoritó üzenetét, hátha még ki tudom juttatni. Te visszajöttél érte, szép volt tőled... Hát most átadom. / felkel, a fiuhoz lép, aki szintén felállt már az asztaltól/ ... Isten és a magyar erdők szeretete vezényeljen fiam. Vigyázz magadra! /kezet fog vele erősen, katonásan/... Ezt pedig Anyád küldi útravalónak /hozzáhajol és megcsókolja/.

BÉLA: /csak áll lehajtott fejjel, de nem tud mit mondani/

PISTA: /hozzálép és megöleli/ Tévedtem... Adja Isten, hogy Ti sohase tévedjetek. / aztán a többiek is sorban odajönnek Bélához és kezetfognak vele .

IMRE: Jó utat, balek!... Legyen egyszer firma belőled!

TIBOR: Bocsáss meg... és szerencsés megérkezést.

JÁNOS: Szerencsés megérkezést oda, és egyszer ide is.

BÉLA: /lassan elfordul tőlük, Rózsi nénihez megy, magához húzza a szipogó öregasszony arcát és hálásan megcsókolja/ Köszönöm minden szeretetét, Rózsi néni...

RÓZSI NÉNI: /arcán végigfolynak a könnyek, de nem törli le, Pista ágyához lép, leakasztja az egyszerü, két nyirfaágból összerótt feszületet és a fiunak nyujtja, az átveszi tőle és megindul csendben kifelé/

IMRE: Fiuk, kisérjük ki a balekot. /elől Béla megy, aki önkénytelenül is ugy viszi kezében a keresztet, mint kis ministráns korában a temetéseken, utána firmája, Pista a kofferral és az összekötözött jegyzetekkel, aztán a többi lassan és csendesen/

RÓZSI NÉNI: /a szoba közepén áll és szipogva törölgeti a szemeit/

ÁRVAY: Ne sirassa, asszonyom őket: Mert látja ez a második vetés, és nagyon-nagyon jó talajba kell vetni, még akkor is, ha messze szóródik a mag, hogy legyen kalásza megteremni a harmadikat, a negyediket... a századikat is. Hogy megérdemeljék Magyarországot, és Magyarország megérje őket..../az ablakon át kilátni a hallgató, néma városra, mely úgy őrzi a reménységet, mint egyetlen éltető titkát./

F Ü G G Ö N Y .

A D V E N T 1 9 8 6 :

Karácsony várása messze idegenben
Édes emlékekkel erősíti lelkem
Felcsendül lelkemben egy templom harangja...-
Zengő szavát mostan semmi sem zavarja...!

-.-.-.-.-

Diszes köntösében Karácsonyunk fája
Együtt érző szivek köszöntését várja.
Ajkon szelid sóhaj.. éppen úgy az ének
Nagyságát hirdeti Isten szerelmének...!

-.-.-.-.-

Amit szivünk érez - azt fogja fel agyunk:
Szeretet nélkül mind csak "Zengő Érc"- vagyunk...!
Ezt a "Zengő Érc"- et a hit égi lángja
"Karácsony Gyermeke" képére formálja...!

-.-.-.-.-

Eszközét napfényre hozza a jövendő
Ennek a hirnöke minden új esztendő...!

-.-.-.-.-

Áldott ünneplést követő-

Boldog új évet kiván

Nagy Ernő és családja

67 Peperharon R.D Godalming

Gu7-2 PL. SURREY.

HIGH TECHNOLOGY A BRITISH COLUMBIAI TŰZVÉDELEMBEN.

PENDL FERENC.

Az utóbbi öt évben B.C. tartomány hatalmas automatizált erdőtűz riasztó rendszert épitett fel. Az utolsó tiz évben átlagosan 2300 erdőtűz keletkezett évente, aminek 60 %-át emberek okozták, és 40 %-át villámlások.

Hetvenöt évvel ezelőtt alakult meg a tartományi erdészet. Abban az időben figyelő tornyokat épitettek a tüzek felfedezésére. A szolgálatos telefonon értesitette a központot a tűzről. Nagyobb szelek után a telefon hálózat nagyobb javitásokra szorult, ezért az 50-es évek elején rádióra tértek át. A probléma azonban még mindig az volt, hogy a távoli, lakatlan részeken a toronyban lévő megfigyelőnek néha 3-4 hónapot kellett szolgálatot tennie egy huzamban, amikor néha hetekig nem látott embert. Ez sokszor pszichológiai értelemben káros hatással volt azokra, akik ilyen munkát vállaltak. A 60-as évek végén a tornyokat leszedték és repülővel járták be a területet egy-egy zivatar után. Órák hosszat repülni nagyon drága és néha veszélyes volt. Ezért a 80-as évek elején áttértek egy computer által irányitott automatizált erdőtűz riasztó rendszerre. A központ Victoriában, British Columbia fővárosában van. A tartomány 26 pontján van érzékelő torony, ami minden egyes villámlást felvesz és a Victoriában lévő computerben lejegyez./ 1986-ban 144.000 becsapódást jelzett./

A helybeliek egy-egy zivatar után felhivják a computert, ami az ő területük térképére rá rajzolja a villámlások helyét. Ha több becsapódást jelez a térkép, akkor az ügyeletes azonnal repülőt vagy helicoptert rendel és a leendő tűz szinhelyére repül. Ha tényleg tűz van, rádión keresztül azonnal utasitást ad az erdészeti tűzoltóknak, hogy hol van a tűz, hányan jöjjenek, milyen szerszámokkal és gépekkel és hogyan közelitsék meg a tüzet. Sokszor azonban előfordul, hogy a tűz 5-10 km-re van a legközelebbi úttól és lábon igen hosszú időbe telne megközelítése. Ilyenkor a Rapatack csoportot vetik be. Egy ilyen csoport 8-10 erős, atletikus, jól képzett fiatal emberből áll. A csoportot egy helikopterben szállítják a tűz közelébe, ahol aztán csörlővel enge-

dik őket le a fák közé teljes felszereléssel. Egyesek azonnal neki állnak a tűz oltásának, mások fákat döntenek és heliportot épitenek, ami egy akkora nyilás a sürű erdőben, hogy egy helikopter nyugodtan le tud szállni ember és anyag utánpótlással.

Sokszor a tűz úgy elhatalmasodik, hogy emberi erő nem elég az oltáshoz. Ilyenkor repülőt hoznak, amivel a tüzet bombázzák. Ez természetesen nem a háboruban használt bomba, hanem óriási tartályokat nyitnak meg, amiből sárszerű massza folyik ki, ami a tűzzel érintkezésbe lépve az oxigént elvonja és az égő anyagot lehűti.

A repülők különböző méretűek és a teherbiró képességük is változó. Az F 27-es 63 hl-es tartályt hord és $ 1400-ba kerül óránként, a DC 6-os 113 hl és $1,600 óránként, mig a Martin Mars 270 hl-es tartályt hord és $ 11,750-be kerül óránként.

A tűzvédelemre sok pénzt költ az állam évente. 1985 nyarán 3600 tüz $ 129 millióba került, mig 1986 nedvesebb volt és 2100 tüz eloltása $ 45.5 millióba került. A legérdekesebb azonban az, hogy a rovar és gomba kárositók talán 10-szer annyi kárt okoznak az erdőben, mint a tüz, de tudományunk az erdővédelem ezen ágában nagyon kezdetleges / néhány kollégám ez ellen protesztálni fog/ stádiumban van.

Ennek okát abban látom, hogy egy erdőtűz szenzáció és a lakosság hajlandó nagy pénzt kiadni a tűz eloltására. Mivel a rovar és gomba kárositók csak lassú égést okoznak az erdőben, a nép nem hajlandó elég pénzt befektetni a kutatásba és a gyakorlati védelembe sem.

EURÓPAI TÚRA.

Palkovics Jancsi /ötödéves firmánk/ európai túrát tervez 1988 julius/augusztusában. Ez inkább kulturális, mint szakmai tárgyú lenne. Repülővel Frankfurtig menne a csoport, onnan busszal bejárnák a következő utvonalat: München, Salzburg, Linz, Bécs, Sopron, Balaton É. része, Esztergom, Budapest és vissza. Az érdeklődők 1987 októberig jelentkezzenek Palkovics Jánosnál.

Tel. /604/ 732-8537. Cime: 1932 McNicoll Ave. Vancouver, B.C. V6J 1A6.

SZERKESZTŐSÉG

CORPUS JURIS

vagyis

mindazon nagy-községbeli törvényeknek és szokásoknak foglalatja, melyeket a község pennás emberei írásban hátrahagyának, vagy melyeket a kegyes szájhagyományok megőrzének vala az utókor számára és okulására azon czélból, hogy éinének azok is oly vídám egyetértésben és szent békességben, mint éltek vala előéeink.

Összegyüjtöttem, illőképen elrendeztem Zivuska Jenő községi poéta segítségével, ékes stílusba öntöttem, mint a nagyközség főpennája

Fozmán Gyula.

I. FEJEZET.

A község címe, címere, határai czélja, pecsétje.

1. §. A község címe: Steingrube nagyközség.

2. §. Határai: A piarista kolostortól a bélabányai kapu felé vezető út egészen a Mihály-Aknáig. Innen az a patak, mely a bélabányai úton keresztülfolyva, az alsó major felé veszi irányát (az alsó major és a tornakert között). Az alsó majortól a piarista kolostorig határt képez az alsó utcza. A piarista kolostor, valamint az alsó major a községhez tartozik, úgymint a nevezett kolostortól Bélabánya felé vezető utcza bal oldali házsorai.

3. §. Czélja: 2. §-ban megjelölt határok között lakó akadémiai hallgatók között kedélyes baráti viszonyt fenntartani. E czél elérésére a község az eszközöket úgy válogassa meg, hogy azok tisztességgel, becsülettel mindig összeférjenek.

4. §. A község czímere fehér mezőben két keresztbe tett bakter dárda és a czímer alsó részén a bakter mécs. Az ezeket körítő felirat: „Ha Steingrubéban óra volna." A czímer külső szélén 2 sáv vagyon, a külső vörös, a belső zöld. A czímer alakja ovális.

5. §. A község pecsétje olyan mint a czímere, elmaradván a színezés. Alakja kerülék.

6. §. Ovális alatt értetődvén olyan alak, a melyet bármely polgár következőleg képzelhet el magának: Végy egy tojást, főzd meg, vágd hosszában két egyenlő részre, akkor olyan felületet látsz, melynek alakja a községi czímer. Vagy még könnyebben elképzelhető: Hívj egy gömbölyű képű polgárt, adj neki nádczukrot, hadd szopogassa. Azután adj be neki hirtelen eczetes uborkát, hogy azt megharapja és figyeld meg ábrázatját.

7. §. Ha a fennt tisztelt polgár ábrázatja nem csak lefelé, de főlfelé is megnyúlik, kész a kerülék.

II. FEJEZET.

A nagyközség polgárai.

8. §. A községnek háromféle polgárai vannak: rendes, kül- és díszpolgár.

9. §. Rendes polgárok azok az akadémiai hallgatók, kik a 2. §-ban megjelölt határokon belül laknak és nevüket a község anyakönyvébe saját kezűleg bejegyezték. Ezen bejegyzés által egyszersmind arra kötelezi magát az illető, hogy a corpus jurisban foglalt szabályokat betartja s a községnek hű polgára leend.

10. §. Külpolgár lehet az az akadémiai hallgató, ki a 2. §-ban megjelölt határokon kívül lakik. A külpolgárságért a főpennai hivatal útján a kupaktanácshoz kell

Steingrube nagyközség cigánybandája 1900-ban.

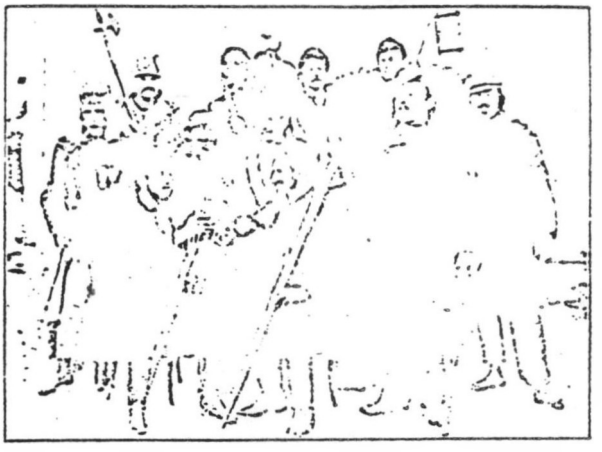

Steingrube nagyközség előljárósága 1900-ban.

folyamodni. A folyamodás bélyegköteles és pedig 50 kr. értékű világiátott póstabélyeggel látandó el. A folyamodásba beveendő a nyomós ok, mely folyamodót a belépésre indítja.

11. §. Díszpolgár lehet az, ki nem akadémiai hallgató, de különben pennás ember és a község érdekeit kiválólag szivén viselvén, érdemeket szerzett.

12. §. A díszpolgárrá való választásnál kell, hogy a község kétharmad része (legalább) szavazzon és a szótöbbség dönt. Tekintetbe veendő a 2., 8. §. A megválasztott díszpolgár számára oklevél állítandó ki.

13. §. Díszpolgár adót nem fizet.

14. §. Külpolgár az adó felét fizeti és szavazata egykettedet számít, vagyis 2 külpolgár teszen ki egy rendes polgárt.

15. §. A polgárjog megszűnik vagy önkéntes kilépés, vagy az úgynevezett kiebrudalás, vagyis szürkitevés által, mely utóbbinak mindig maga a tisztelt polgár a főokozója, a melynek eszközlése a nagy kupaktanácsban kétharmad szótöbbséggel határoztatik el.

III. FEJEZET.

Illetmények.

16. §. Adó. Havonként és fejenként rendes polgárnak 20 fillér, külpolgárnak 10 fillér.

17. §. A czigányság (a vályogvető és muzsikus) adómentes, úgyszintén a három bakter. A ki három havi adóval hátralékban van, szűre kitétessék. Ki ez adót az illető hó végéig be nem fizeti, minden 1 hónapi halasztás után 10 filléreket fizessen.

Ezen § második és harmadik bekezdése ellen nyomós okok felhozatával a kupaktanácshoz elnézésért is lehet folyamodni.

IV. FEJEZET.

A község kormányzása.

18. §. A kupaktanács a rendes és külpolgárokból álló tanácskozó gyülekezet.

19. §. A belső tanácsot a 30. §-ban megjelölt tisztelet reméltó polgárok alkotják.

20. §. A kupaktanács hatáskörébe tartoznak az összes községi ügyek.

21. §. A kupaktanácsot a bíró hivatja össze a bakterek által. Egy ív bocsáttatik ki, melyen meg van jelölve a tanácskozás helye, ideje és esetleg a tanácskozás tárgya is. A bakter köteles ez ívet a polgárokhoz elvinni.

A polgár nevét az ívre írja, kötelezvén magát evvel a gyülésen való megjelenésre, mit ha ezek után elmulasztana megtenni, 10 fillérekben elmarasztaltassék.

22. §. A kupaktanács akkor határozatképes, kivévén a 12. és 15. §-ban megjelölt eseteket, ha a polgároknak legalább fele jelen van.

23. §. A befagyott kupaktanács után összehívott kupaktanács minden esetben határozatképes, de a tanácskozás idejét 48 órával előbb ki kell hirdetni, hogy lehetőleg minden polgár tudomással birjon róla.

24. §. A kupaktanács szótöbbséggel határoz. Szavazat-egyenlőség esetén bíró uram dönt, ki különben nem szavaz.

25. §. A kupaktanácsot bíró uram vezeti, akadályoztatása esetén feőpenna, s ha ő is akadályozva volna, akkor mindig a jelenlevő legöregebb esküdt.

26. §. Minden tanácskozás megkezdése előtt a bíró, vagy a 25. §-ban megjelölt körülmények között annak helyettese, üssön hármat a bírói bottal az asztalra, mire a rabbi kivételével — minden rendű és rangú polgár vegye le fövegét és ne merészkedjék szólani, mert különben elmarasztaltatik. Ezek után a bíró üdvözli a megjelent polgárokat és így szól: „Ősi szokás szerint felhívom a polgárokat a községi nóta eléneklésére és kántor uram pedig adná meg a hangot."

Erre mindenki feláll, kántor uram megadja a hangot és a nóta elénekeltetik.

27. §. A nóta dallama és szövege:

Lassan, érzéssel.

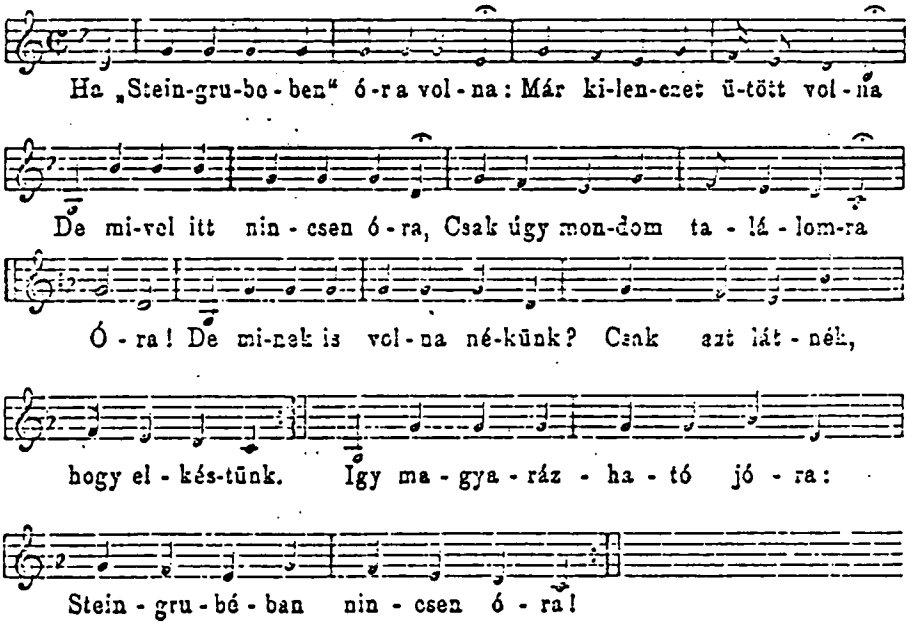

28. §. A nóta után pedig mondatik, hogy „dicsértessék". Ki, vagy mi dicsértessék, az nem mondatik és ez ellen vétők literekben elmarasztaltatnak.

29. §. Ki a tanácskozásokat akár a kancsó hangos letevése, akár más nemű zajjal zavarná, jelen § a bíró felszólalására rögtön reá olvasandó és az illető 5 literekig elmarasztalható, annyiszor a hányszor.

30. §. A belső tanács tagjai:

1. bíró,
2. feőpenna,
3. tanfelügyelő,
4. tanító,
5. plébános,
6. kántor,
7. rabbinus,
8. kis penna,
9. } 4 esküdt.
10. }
11. }
12. }

31. §. A bírónak jogában áll a belső ember beleegyezésével az előszámoltakon kívül más bölcs polgárokat is meghívni.

32. §. A 30. §-ban elősoroltak az ú. n. belső emberek és közéjök tartozni tisztesség.

33. §. A belső tanács minden tagja tartsa kötelességének a belső tanácsban meghányt-vetett dolgokat tovább nem adni, mert különben első ízben egy hordó sörben elmarasztaltatik, második ízben pedig a belső tanácsból szűre kitétetik.

34. §. A belső tanács dolga a község ügyeinek meghányása-vetése, mielőtt az a kupaktanács elé kerülne.

35. §. A belső tanács a feőpennától minden hónapban bekéri a pénztári kimutatást, ki is azt 3 napok alatt elkészíteni és beterjeszteni tartozik.

V. FEJEZET.

A melyben foglaltatik, kinek mi volna a teendője.

36. §. Bíró uram. A község feje. A kupaktanácsban, belső tanácsban, a község vigadozásainál és ünnepi meneteknél ő vezeti a községet. Megkívántatik, hogy írni, olvasni tudjon. Bíró uramnak jogában áll a törvények ellen vétőket 1 liter borokban elmarasztalni annyiszor, a hányszor. Jogában áll továbbá a polgárokat közmunkára kirendelni, kivévén a belső tanács tagjait.

A bíró jelvénye a bírói bot.

Kötelessége nevét a bírói botba vésetni.

Kötelessége példás józan életet folytatni, ha látják.

37. §. Feőpenna. A község törvénytudó embere. A községi pénzek és iratok kezelője.

Feőpenna köteles megválasztatása után 10 napra a feőpennai vizsgát letenni. A vizsgáztató bizottságot a belső tanács és a volt feőpenna képezik.

A vizsga eredményéről egy oklevél állítandó ki.

A vizsga tárgyát a Corpus Juris képezi. A feőpenna köteles a községi vagyont utódjának rendben, sértetlenül és hiány nélkül átadni és becsületbeli kötelességének tartsa a reá bízott iratokat és tárgyakat, mint az ősöktől maradt emlékeket megőrizni s mint törvénytudó ember, a község ügyeit melegen szívén viselni.

Köteles továbbá:

1. Jegyzőkönyvet vezetni a kupaktanács üléseiről.
2. Anyakönyvet a polgár nevének beírására.
3. Leltárt.
4. Pénztári könyvet.
5. Irattári könyvet.

A feőpenna jelvénye a: penna.

38. §. Kispenna. Kötelessége a feőpenna utasításaihoz alkalmazkodni és azt hivatalos dolgaiban gyámolítani.

Jelvénye: szögletes plajbász.

39. §. Esküdtek: lásd 25, 30 és 37. §-okat.

40. §. Tanító. Köteles a község csemetéit a jóra tanítani, az írás és olvasás tudományába és egyéb községi dolgokba bevezetni és különös figyelmet forcítani a leányok alapos oktatására.

Jelvénye a: plajbász.

41. §. Tanfelügyelő. A tanító fölöttes hatósága. Ellenőrizni a tanító működését.

42. §. Kántor. Köteles a hivatalos nótához az alaphangot megadni és saját költségére torka jó karban tartására minden lehetőt megtenni.

43. §. Végrehajtó. Feőpenna felszólítására az adót nem fizető rendes és külpolgárokat végrehajtja.

A végrehajtást következőleg cselekedje meg: vegye maga mellé a főbaktert és a 2 kisbaktert. Menjen azekkel az illető polgár lakására. Ha a jámbor polgár megérezné a veszedelmet, s nem találtatnék honn, akkor krétával irassék az ajtóra a behajtandó összeg, továbbá ezen nap és óra, a melyben nevezett érdemes hivatalosok ismét tiszteletőket fogják tenni.

A kitűzött időben az illető polgár köteles otthon lenni, vagy pedig helyettest állítani.

Ha tisztelt polgár ismételve nem találtatnék honn és nem állítana helyettest, akkor kisbíró által a feőpennai hivatalba czitálandó igazolás végett. A ki nem tudja nyomós okkal igazolni otthon nem létét, 5 literekben emarasztaltassék és egyúttal szigorúan meghagyassék ő kelmének, hogy az újból kitűzendő időben okvetlen honn találtassék.

Ha a polgár ennek a felszólításnak sem enged, szűre a községből kitétessék.

Ha a polgár ember otthon találtatik, bémutatván neki a végzést, egy oly tárgy foglalandó le s viendő a község házára, a melynek értéke meghaladja a követelés nagyságát.

E tárgy 10 napig a községházán tartassék, s ha az adós ki nem váltja, nyilvánosan elárvereztetik, a tartozás levonatik, s a többi a jámbor polgárnak adódik.

44. §. A kis bíró. A bíró baikezét képezi.

Jelvénye: egy szerény furkós bot.

45. §. Bakterek.

Kötelesek minden este 9 órakor valamely alkalmas helyen a községi nótát elénekelni. Továbbá kötelesek hetenkint legalább 3-szor a korcsmákat bejárni és a ki 10 óra után bírói engedély nélkül korcsmában találódik, kivéve a belső tanács tagjait (de bele értvén a clerust), az távozásra szólítandó fel.

Ha nem távoznék a tisztes polgár, köteles minden bakternek 1 pohár sörőket, vagy 1 liter jó bort fizetni.

Főbakter jelvénye: a kürt: a kisbakterekéé: a dárda és a mécses. Hivatalos működéskor kötelesek e jelvényeket magukkal vinni.

A bakterek kötelesek a czé-czókon elázott polgárokat épen és feltűnés nélkül hazaszállítani.

Kötelesek feőpenna és bíró uram meghagyását teljesiteni és a rendre, csendre, tűzre vigyázni.

46. §. A számadó. Köteles a község barmait, ú. m. ökrét, szamarát s egyéb némű állati jószágát gondozni, s különösen a hizlalásra fősúlyt fektetni és oda hatni, hogy a szaporaság nagy legyen.

47. §. A bojtár. A számadó parancsait teljesiti, s elvben fizetése 10 frt 20 krajczár.

48. §. Ember doktor. Köteles a polgárok testi épségét rendbe tartani és különösen lelkére kőttetik, hogy a szemérmes leányzók mindenek által, a kiket illet, egészségben találtassanak.

Csak hamu- és vizkúrát szabad alkalmaznia.

49. §. Rabbinus. Köteles izrael fiait alaposan környülmetélni s egyéb hivatalával járó teendőket elvégezni.

50. §. Plébános. Kötelessége a hívek lelki szükségleteit kielégiteni, ha ilyenek valnának; egyébként köteles szakácsnőt és két káplánt tartani. Új év táján köteles ördögöt űzni.

51. §. Baromorvos. Legyen egyszersmind kovácsmester is. Köteles legényt tartani és mindig lábbelit viselni.

52. §. A czigány köteles bandát alakitani és a község mulatozásainál játszani. A czé-czóknál bíró uram 10 fillért, a polgárság pedig 4 fillért köteles a tányérba dobni. Az összes gyanús barom lebunkózás után őket illeti.

53. §. A csizmadia köteles ujságot járatni.

54. §. A többi czéhbeliek pedigien szintén élnének úgy, hogy a község derék polgárai közé számitódjanek és a község hirét, nevét, becsületét emeljék.

VI. FEJEZET.

Községi szokások.

55. §. Disznótor.

Mikor pedig elérkeznék az idő, melyben a kocza hizása annyira haladott volna, hogy a kukoriczára rá sem néz, vagy pedig a községi kukoricza elfogyott volna, mindezekről a számadó tegyen jelentést a bíránák. Bíró uram hívja előbb össze a 12-ök tanácsát, ennek utánna pedig a kupaktanácsot, s emeljen bőics százatot a disznó irányában olyténképen, hogy mikor volna illendő a hízót kiszállitani ez árnyékvilágból, ezen üdvös szándékból, hogy tartatnák egy vigságos községi disznótor.

Meghányván-vetvén a dolgot, a kalendáriumból kiókumuláltatik, hogy mikor lenne a fent tisztelt disznó torja.

Elérkezvén a vigasság napja, öltsön minden rancon és rangon lévő polgár ünnepi köntöst. Bíró uramtól a fogalmazóig ki-ki úgy jelenjék meg, a mint tisztes hivatala és foglalkozásának mivolta magával hozza.

Úgy szintén a fent tisztelt sertés disznó-jószág jelenne meg ünnepi diszben, lévén főképen róla szó.

És pedig ósi szokás szerint a számadó kössön piros pántlikából csokrot a farkára, nyakát pedig körítse bíró uram ajándéka: egy széles kék szalag csokorra kötve.

Gyüljenek az összes polgárok a kitűzött időben a kijelölt helyen össze és vezettessék elő a nevezett ünnepi disznó. Bíró uram pedig parancsolna csendet, s állitaná fel ilyeténképen a nemes községet. Legelül jönne az első kisbakter lámpással és bakterdárdával, utána pediglen:

2. A község feje, bíró uram a bírái bottal.
3. A községi czigánybanda teljes diszben.
4. A hentes teljes diszben, konyhakéssel.

A fent tisztelt hízó szintén teljes diszben. Hátulsó jobb lábára legyen úi kóczmadzag kötve, melynek vége legyen a számadó kezében, kinek a másik kezében legyen egy állásával járó, a disznó kormányzására szánt tőről metszett erőteljes pálcza.

A disznó előtt menjen, vagyis hátráljon a konászbojtár, csalogatván a kényes állatot egy zsombor ropogós kukoriczával.

5. Ezek után jöjjön egy köz.

6. A köz után jön a feőpennai hivatal.
7. Ezután a klérus.
8. A népiskola vezetői.
9. A többi községi polgárok libasorban végre zárják be a menetet; a főbakter, ki is midőn a zene elhallgatna, fújná meg a kürtöt.

A 12-ök tanácsa kötelességének tartsa pipával megjelenni és komolyan viselkedni. Azok, kik magukat olyképen viselnék, hogy a község tisztességén csorba esik, büntettessenek szigorúan.

A menet ily sorban haladjon mindaddig, míg az előre megállapított helyre érkezend.

56. §. K ö l t ö z k ö d é s.

Ha egy salmeczbányai polgár a községbe akar hurczolkodni, s ott mint a Nagyközség polgára akar megtelepedni, következő teendői vagynak:

1. Ebbeli szándékát írásban bejelenti a feőpennai hivatal útján a kupaktanácsnak, mely hivatva van határozni. Ha az ügy sürgős, a belső tanács is határozhat.

2. Köteles a belső tanácsnak 0.3 liter jóféle papramorgót és a többi jelenlevő polgárságnak 1 liter bunda pálinkát fizetni.

3. Köteles nevét a község anyakönyvébe még a hurczolkodás megtörténte előtt bejegyezni.

A hurczolkodás következőleg megy végbe:

Bíró uram összehívván a pennai hivatal útján e községet, az rendezett menetben a költözködő polgár lakása elé vonul. Itt bíró uram kijelöli azokat a markos polgárokat a legényemberek sorából, kik a czók-mókot vinni fogják. Ezek felmennek a lakásra s lehozzák a holmikat. A menet azután megindul azon sorrendben, mint a hogy az 55. §-ban le vagyon írva, azon különbséggel, hogy a disznókondások és a hentes helyén az új polgár két esküdt által karján fogva halad.

Az új lakáson bíró uram megtölti poharát a papramorgóval, így szól: „Üdvözlöm az Urat, ki közénk vezérelt és üdvözöllek téged polgártárs és kérlek, légy hű a község törvényeihez és szokásaihoz. Istan éltessen!"

Erre elénekeltetik a községi nóta és megivatnak a megivandók.

57. §. H i v a t a l o s c z é - c z ó.

Czé-czónak nevezetik, azon csárdabeli barátságos összejövetel, melyen a polgárság jelenléte az élet gondjait, szívet vidámító községi zene és hosszúnyakú üvegek jól eső társaságában töltött több vagy kevesebb órákat. A kupaktanács kitűzvén a helyet és időt, a község akkor és ott összegyűl. Mikoron pedig már számosan megjelentek volna, bíró uram botjával üẗne hármat az asztalra, s erre legyen csend, hogy még a szunyog szerelmeskedése is hallható legyen. Bíró uram üdvözölje a megjelent polgárokat, a kántor uramat szólítsa fel, hogy adná meg a hangot és arra énekeltessék el a községi nóta. Azután mondassék: Dicsértessék. Azután pedigien ülnének le a polgárok, s mulatnának illedelmesen, m a g y a r o s a n.

A czé-czóra mindenki hívhat vendéget, de adja tudtára, hogy az ott lévők a községi törvények alá esnek.

Minden vendég köteles bíró uramhoz járulni és ott magát bemutatni.

Díszpolgárok elé bíró uram megy a feőpannával és a legöregebb esküdt. Bíró uram mindig az asztalfőn ül, s a feőpenna, s az esküdtek. Midőn már a jó kedv magasan csapongana, bíró uram üssön hármat az asztalra, s miután már minden elcsendesednék, hirdasse ki, hogy a hivatalos czé-czónak vége volna.

Azaz most szabadabban mulathat mindenki, nevezetesen énekeihet, huzathat a czigánynyal és a jelvények eltételnek. Bíró uram szavára ezután is mindenki köteles hallgatni.

A ki a vígságot bármi néven megzavarja, szigorúan büntettessék. Ha a 12-ök tanácsából volna, kétszeresen büntettessék.

58. §. A z ö r d ö g ü z é s.

Hogy a jámbor polgárságot a gonosz szellemek az új esztendőben ne zavarják, szükséges minden ármányos lelket a kegyes községbeliek lakásaiból kizavarni.

E czéra a plebános, káplán, feőpanna, kántor uram és a bakterek új év táján elmennek ördögöt üzni.

Ez következőleg megyen végbe:

Tehátlan megjelenvén a jámbor polgár szobájának ajtaja előtt, karban elzengedezik a következő dalt:

Községi polgárok, eljöttünk hozzátok, hozzátok;
Ördögök üzését, szellem füstölését lássátok.
Kikergetjük innen akármilyen szép a fajtája,
Nem fárad mihaszna a nagy község papja, pennája.

(Belépnek.)

K á n t o r: Dicsértessék!

K a r: Dicsértessék mindörökké!

P a p: Parochus et ceteri elindulának et illő tempore megérkezének ad te o! honestum civem.

K á n t o r: Ámen.

P a p: Ördögök, manók, szellemek sátán, rossz lelkek, Belzebub, Lucifer, boszorkány, igéző, javas és mindenek hailjátok: itt vagyunk.

K a r: Egy tesz kettőt belőlünk
Térj ki, térj ki előlünk!

P a p: Oh! jámbor házi nép, öregek és ifjak, asszonyok és leányok, cselédek és urak, pislantsatok forrón a menny kárpitjára, s hívjátok a jókat rosszak ronmására.

K á n t o r: Segítünk mi néked táltosok utóda.

K a r: Keresztbe tett seprűvel, hagyma koszorúval.

P a p: (dohánynyal t ö m j é n e z v e titokzatosan deklamál)

Egy meg egy tesz kettőt,
Boszorkány igézőt.
Ötször öt huszonöt,
Manók és ördögök!
Három hatos huszonegy,
Lidérez lángja elől megy.
Semei, bis és ter,
Belzebub, Luczifer
Gellárt tetejire
Dehinc ite, ite!

E közben a kar ájtatos félelemben zengi:

Szeretjük mi a pap imádságát,
De még jobban töltött káposztáját.
Hanem azt a kis bort sem vetjük meg,
A mit itten az asztalra tesznek.

Végre feőpenna uram egy vonással és egy pennával az ajtóra rajzolja a következő jelet:

Az ördögüzés ajtja egy kis szalonna, esetleg egy pohár papramorgó.

* *